

ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူာ်

မၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤဂွံဝီခွဲးယာ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ဒုသဝီပုၤ

လံာ်တၢ်ဖျါအဖုၣ်

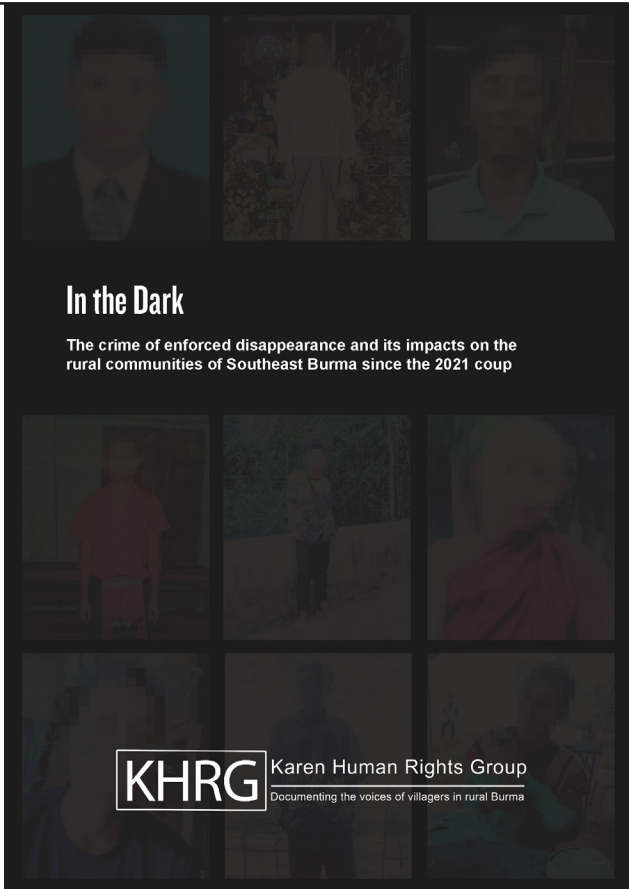
၂၀၂၃ နံၣ် လၢနီၣ်ဝုဘၣ်

တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီအကီၢ်မ့ၣ်ဒီး အတၢ်ဘၣ်ဒိဝီထွဲလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးခိၣ်ဒုပုၤတၢ်ပူၤစးထီၣ်လၢသးဟံးန့ၢ် ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ်

တၢ်ကတိၤလၢညါ

စးထီၣ်လၢ သးမိၤစိရိၤဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ် ဝံၤအလီၢ်ခံ ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြဲးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) သးဖိ လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ် မၤဘၣ်ဒိဝဲသဝီဖိတဖၣ်အခွဲးအယာ်ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တဒီးန့ၢ် တၢ်စိတၢ်ညါနီၣ်တမံၤဘၣ်. ထံကီၢ်ဖိကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤ, သံကွၢ်သံဒီးအီၤ, မၤဆါပယွဲၤအီၤဒီး ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤ ခိၣ်ဖျါတၢ်ပာ်ကမၣ် အဝဲသ့ၣ်လၢအထီၣ်ဒါသးမိၤစိရိၤအတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤအယီၤန့ၣ်လီၤ. ထံကီၢ်ဖိကမ့ၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လီၤဆီဒၣ်တၢ်သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢခိၣ်ဒုကစၢ်ကျါဒုသဝီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဒိသဒါနီၣ်တမံၤဘၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ် တၢ်တသ့ၣ်ညါအီၤစ့ၢ်ကီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီကီၢ်မ့ၣ်အံၤဟဲအါထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ လီၢ်ကဝီၤပုၤတၢ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးတပယုၣ်ဃီ ဒီးဘၣ်ဃုာ်မုံဟးဖျါသနၣ်က့ အဝဲသ့ၣ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤ အတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်ကြးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲအသိးဘၣ်.

တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီအံၤ မ့ၢ်ဝဲကီၢ်မ့ၣ်တခါလၢ အပာ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်တၢ်, တၢ်ပျိးတၢ်ဃာ်တၢ်, မ့တမ့ၢ် တၢ်က့ၤကီးန့ၢ်ဆူၣ်ပုၤတၢ်စ့ၢ်စ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ထံကီၢ်ပဒိၣ်ပပုၤ မ့တမ့ၢ် ထံရှုၢ်ကီၢ်သးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤတၢ်တၢ်သဘျးခွဲးယာ်ခိၣ်ဖျါ ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်စိတၢ်ကမီၤဆူၣ်ပုၤလၢ အမၤကမၣ်တၢ်အစုပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, ဆီၣ်ထွဲဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤဒီးတူၢ်လိာ်ဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမံၤညါ ပုၤလၢတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤတဖၣ် အတၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲဒ်လဲၣ် ဒီး ဘၣ်တၢ်လဲၤပာ်အဝဲသ့ၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တဒုးသ့ၣ်ညါပုၤနီၣ်တမံၤဘၣ်. ပုၤလၢအမၤကမၣ်ကီၢ်မ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကပာ်ခူၣ်သ့ၣ် တၢ်အုၣ်သးဘၣ်ဃးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤကမၣ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်မၤဆါပယွဲၤတဖၣ်ကသ့အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်တဟ့ၣ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အခွဲးလၢကဆဲးကျိးဝဲပီၢ်ရီ မ့တမ့ၢ် အဟံၣ်ဖိဃီဖိဘၣ်အယီၤ တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် အတၢ်သဘျးခွဲးယာ်န့ၣ်လီၤ. ခိၣ်ဖျါလၢတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျါဒီး တၢ်ဃီထံသ့ၣ်ညါတဖၣ် ဘၣ်တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ်အီၤအယီၤ ပုၤလၢဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤတဖၣ်န့ၣ် တဒီးန့ၢ်ဘၣ်သဲးစးအတၢ်ဒိသဒါဘၣ် ဒီး မၤတၢ်တသ့နီၣ်မံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်တၢ်ဖျါအလၢအပူၤန့ၣ် တၢ်ရၤလီၤအီၤလၢအဲကလံးကျိၣ်ဒီးပယီၤကျိၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ဖျါလၢကျိၣ်သၢမံၤလၢအံၤတၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤသ့ၣ်လၢ ကညီဂွံဝီခွဲးယာ်ကရူာ် တၢ်ကစီၣ်ပုၤယဲၤသန့ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤတဖၣ်ဒီး ပုၤတၢ်ဂၤစ့ၣ်စ့ၣ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲၣ်လိာ်သးဒီးကွီၢ်မ့ၣ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ် တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အကွီၢ်မ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိပုၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤအဟံၣ်ဖိယီဖိဒီး အတံၤသကိးတဖၣ်န့ၣ် တသ့ၣ် ညါန့ၣ်ဟူၣ်တၢ်ဂွာ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးပုၤလၢအလီၤမၤတၢ်အတၢ်အိၣ်သးနီၤတမံၤဘၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ခိးဝဲ ပုၤလၢအလီၤမၤအံၤ လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံၣ်အယံၣ် အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်စ့ၣ်ကိးပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ကွီၢ်မ့ၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤ ဃီထံသ့ၣ်ညါတၢ်ဂွာ်ဘၣ်ဃး SAC အမၤကမၣ် တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီကွီၢ်မ့ၣ် လၢကညီကိာ်စဲၣ်အ ပူၤန့ၣ်လီၤ. ကွီၢ်မ့ၣ်လၢတၢ်ဃီထံသ့ၣ်ညါအီၤတဖၣ်ပာ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ပညိၣ်ထီၣ်ဒါသဝီဖိဒိဖျါထံၣ်ကိာ်သး, တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ထံဖိ ကိာ်ဖိကမုၢ်လၢ အတလူၤပိာ်ထွဲ (မၤရဲၤလီၤ) ဒီး တၢ်သ့ၣ်သဝီဖိတဖၣ်ဒိတၢ်ဒိသဒါစုကဝဲအသး ဖဲတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤဝဲအလီၤ ခံန့ၣ်လီၤ. လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်စ့ၣ်ကိး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အကွီၢ်မ့ၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤသးဖိပိာ်စုကဝဲအဂၤတဖၣ်ဒီး ပုၤ ဖိပိာ်စုကဝဲပာ်ဆၢတၢ်တဖၣ်မၤအီၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်ပာ်ဖျါအံၤ သမံၤသမိးဝဲတၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢပုၤမၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤတဖၣ် အနီၢ်ကစၢ်, အဟံၣ်ဖိယီဖိဒီး ပုၤတၢ်ဝၢလၢလဲၤခိဖျါတူၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ လံာ်ပာ်ဖျါအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်စ့ၣ်ကိးဘၣ်ဃး တၢ် ခိၣ်ဆၢအကျိၤအကျဲလၢသဝီဖိတဖၣ်သ့ၣ် ဒ်သိးပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ကသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်အါထီၣ် တၢ်အိၣ်သးဘၣ်ထွဲဒီး ကွီၢ်မ့ၣ် အံၤဒီး ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ အကျိၤအကျဲလၢအဂ့ၤဒီး အကြးဒိၣ်န့ၣ်အလီၤ ကသ့ၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ် အသး တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်စ့ၣ်ကိး သဝီဖိတဖၣ်အနီၢ်ကစၢ်အတၢ်ထံၣ်, အတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီး အတၢ်မုၢ်လၢခါဆူၣ်ညါအဂီၢ်ဖဲ လံာ် ပာ်ဖျါအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျိၤအကျဲပီညါ

တၢ်ဂွာ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီ လၢအကဲထီၣ်အသးလၢကညီကိာ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ် တအိၣ်ဒီးဝဲဘၣ်အယံၣ်, KHRG စးထီၣ်မၤဝဲတၢ်ဃီထံသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးကွီၢ်မ့ၣ်အဝဲအံၤ ဒီးမၤနီၣ်မၤဃါကွီၢ်မ့ၣ်ဝဲအံၤအတၢ်ကဲထီၣ်သးအတယၢ်, အကွီၢ်အဂီၢ်တ ဖၣ်ဒီး အတၢ်ပိာ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်ဖဲ ကိာ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးဒီး သဝီဖိခဲ လၢာ် (၃၅) ဂၤ ဒီးသဝီဖိလၢတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးအီၤအကျါ (၁၅) ဂၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲပိာ်မ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံ ဒီးတဖၣ်လၢ တၢ်မၤအီၤအံၤ ပာ်ဖျါဝဲ တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီတၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ (၂၇) ခါ လၢအပာ်ဃုာ်ဒီး ကမုၢ်ဖိလၢ အလီၤမၤ (၆၃) ဂၤအဂ့ၢ်စ့ၣ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အုၣ်သးတဖၣ်အံၤ တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤလၢသဝီဖိလၢလီၤမၤဒီးဟဲက့ၤတဖၣ်အနီၢ်ကစၢ်အ အိၣ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်အအိၣ်, သဝီသးပုၤဒီးကရူၢ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်, သဝီဖိအဂၤတဖၣ်အအိၣ်, တံၤသကိး တဖၣ်အအိၣ် ဒီးပုၤတၢ်ဝၢလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤစးထီၣ် လၢ လါယူၤ တုၤ လါအီၤကူး ၂၀၂၃န့ၣ် ဖဲ KHRG ဟူးဂဲၤကိာ်ရဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်အကျါ ဃုာ်ဘၣ်အပူၤလၢအမ့ၢ် ဒုသထွဲၣ်ကိာ်ရဲၣ်, တီအူ ကိာ်ရဲၣ်, ချါလံာ်ထွဲကိာ်ရဲၣ်, ဘျဲး-ဒဝဲကိာ်ရဲၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကိာ်ရဲၣ်ဒီး ဒုပျာ်ယာ်ကိာ်ရဲၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤနီၣ်မၤဃါ တၢ်ဖိဒီး လီၢ်ကဝီၤဖိလၢ KHRG မၤလီၤအီၤဘၣ်ဃးတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်လၢ အကဲထီၣ်သးလၢ အ ဝဲသ့ၣ်အပုၤတၢ်ဝၢလၢအပူၤ တဖၣ်န့ၣ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတဖၣ်အံၤလီၤ. တၢ်ဂွာ်တၢ်ကျိၤလၢလံာ်ပာ်ဖျါအံၤအပူၤန့ၣ် ဒီးသန့ၤ ထီၣ်သးလၢ တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးတဖၣ်ဒီး ပျီပူၤလံာ်တၢ်ပာ်ဖျါ (၂၄) ဘၣ်ဒိအမ့ၢ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ, တၢ်ပာ်ဖျါအ ဖုၣ်, တၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်သံဒီးဒီး ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ပာ်ဖျါတဖၣ်လၢ အဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီလၢ KHRG မၤနီၣ်မၤ ဃါဝဲ စးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁ န့ၣ် သးဟံးန့ၣ်ထံကိာ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝဲအလီၤခံန့ၣ်လီၤ. ပျီပူၤလံာ်တၢ်ပာ်ဖျါတဖၣ်အံၤ ပာ်ဖျါအါ ထီၣ်စ့ၣ်ကိးဝဲ သဝီဖိလီၤမၤ (၉၆) ဂၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ KHRG မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး ထံလီၢ်ကိာ်ပူၤဒီး ထံဂုၤကိာ်ဂၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်လၢ အမၤတၢ်ဘၣ်ဃး တၢ် မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီကွီၢ်မ့ၣ်လၢအကဲထီၣ်သးလၢကိာ်ပယီၤပူၤတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် Assistance Association for Political Prisoners (AAPP), the International Center for Transitional Justice (ICTJ), the UN Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances (WGEID) ဒီးထံဂုၤကိာ်ဂၤတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်လၢ အဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤဘၣ်ဃးသဲ စးတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ (မၤလီၤမၤတၢ်ကရၢကရိမံၤလၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်) န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး တၢ်ကရၢကရိ တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒ်သိးပကသ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်အါထီၣ်ဘၣ်ဃးကွီၢ်မ့ၣ်ဝဲအံၤ အတၢ်အိၣ်သးလၢထံကိာ် ဒီတဘျီညါအပူၤ ဒီးသ့ၣ်ညါန့ၣ် ပာ်အါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအကျိၤအကျဲအဂ့ၤဒီးအကြး လၢကမုၢ်ထံဖိကိာ်ဖိဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤ သ့ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်

မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီး ကညီဒီကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢပုၤတဲတၢ်ပၤတဂၤ ဒ်သိး ကသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢ်အါထီၣ်ဘၣ်ဃး တၢ်အိၣ်သးဒ် အံၤတဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤခဲဘၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၣ်ဖဲ လၢယုၤ ၈သီ, ၂၀၂၃န့ၣ် ဖဲ စဘ---သဝီ, နီၣ်ညါလၢကရၢ, မူကီၢ်ဆၣ်, ချါၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤနီၣ်ဂံၢ်တၢ်ဘၣ်အံၤ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် စီၤဘဟ---အမိ နီၣ်ဘည--- န့ၣ်လီၤ. စီၤဘဟ--- အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤလီၤ မၢ် ဆူၣ်အိၣ်လၢ ပယီၤသုးတဂၤ ဖဲလၢအိၣ်ကူး ၂၀၂၂ န့ၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤခဲဘၣ်တဘၣ်တခီ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်ပီးတၢ်လီၤတနီၤလၢ ပုၤတူၢ် ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ် ပာ်လုာ်ပာ်ပုၤဒီးသ့ဝဲ တချုးလၢအလီၤမၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤမိၢ်ပုၤ

သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤတဖၣ် တူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီကွီၢ်မ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအ မၤကမၢ်တၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီကွီၢ်မ့ၢ်အံၤတဖၣ် တၢ်ပျါပူၤအိၣ်တၢ်ကမၢ်ဒီး တဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်စံၣ်ညါနီၣ်တမံၤဘၣ်.

SAC မ့ၢ်ပုၤအခိၣ်သ့ၣ်တဖုလၢ အမၤကမၢ် တၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီကွီၢ်မ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်သဝီဖိတ ဖၣ်, မၤပယွဲထီၣ်ဒါထံဖိကီၢ်ဖိကမျါတဖၣ်, သ့ဝဲတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတဖၣ်, မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ် အဂုၤအဂၤတဖၣ် ဒီးမၤကမၢ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်သဲစးတၢ်ဘျၢလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီအံၤ ကဲထီၣ်သးဖဲထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်သဘံၣ်သဘၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သ့တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တ ကးဒ် သိးကမၤလဲၢ်ထီၣ်အတၢ်ပၤတၢ်ပြဲးအတကွီၢ်လၢ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် တတူၢ်လိာ်ပာ်ပနီၣ်အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလီၤ ဆူၣ် ပုၤကညီကွီၢ် မ့ၢ်အံၤ ညီန့ၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲ SAC ပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမၢ်သဝီဖိ ဒ်ပုၤထီၣ်ဒါတၢ်, ပုၤန့ၣ်လီၤပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်လၢ ကမျါ တၢ်တဒိကန့ၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (CDM)အပူၤ မ့တမ့ၢ် ဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီး သုးဖိၣ်စုကဝဲၤတဖုဖု အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

အါတက့ၢ် ပိာ်ခွါသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်လၢ အသးနံၣ်အိၣ် (၁၅) နံၣ်တုၤလၢ (၂၅) နံၣ်အဘၢၣ်စၢၤတဖၣ်န့ၣ် တၢ်ညီန့ၢ်ထံၣ်ကမၢ် အ ဝဲသ့ၣ်လၢ အဘၣ်ထွဲလိာ်သးဒီးသုးဖိၣ်စုကဝဲၤထီၣ်ဒါတၢ်တဖုဖုအဃိ ဘၣ်တၢ်ပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမၢ်ထီၣ်ဒါအိၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC ဖိၣ်ဝဲ သဝီဖိတဖၣ် ဖဲအအိၣ်လၢ လၢအဟံၣ်ဒီးဒုသဝီပူၤအဆၢကတီၢ်, ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤလၢ ကျဲအဆၢကတီၢ်, မ့တမ့ၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤမၤတၢ်လၢ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးလီၢ်ဒီးစံၣ်ပျိပူၤအဆၢကတီၢ်ဝဲၤ ဒီး မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ် ပုၤကညီကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးအသးလၢ SAC တၢ်သမံသမိးတြဲၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် SAC မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်စ့ၢ်ကီး သဝီဖိတဖၣ်လၢ အလဲၤ ထီၣ်က့ၤလီၤဖဲတၢ်ပာ်ပနီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် တလၢကွံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

SAC သုးတဖၣ်ဖိၣ်စ့ၢ်ကီးသဝီဖိဒီး မၤဝဲအကဲန့ၢ်ဆူၣ် တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲၤလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ်ညီန့ၢ် လီၤမၢ်ဝဲလၢဆၢ ကတီၢ်ဖးယံၣ်အတီၢ်ပူၤ ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဟးလၢပယီၤသုးကျါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သုးဖီၣ်စုကဝဲၤကရၢတဖၣ် မၤလီၤမၤစ့ၢ်ကီၤဝဲၤ သဝီဖိပိာ်ခွါတဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပာ်ဒ့ၣ်ပာ်ကမၣ်ဒိအမ့ၢ် SAC ပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်ဒီး တၢ်မဲာ်ချဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤတဖၣ်ညီန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲၤ သဝီသးပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ် တၢ်မၤဆါပယွဲၤ ဒီး တၢ်မၤသံ မၤဝီန့ၣ်လီၤ. သုးဖီၣ်စုကဝဲၤ အဂၤလၢအဟူးဂဲၤလၢဟီၣ်ကတီၢ်အပူၤဒီး တဘၣ်ထွဲဒီး SAC မ့ၢ်ဂ့ၤ သုးပၤဆၢထီဒါကရၢ တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ် မၤလီၤမၤဆူၣ်စ့ၢ်ကီၤဝဲၤ ထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်တဖၣ် ဖဲထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ကဲထီၣ်သးအဆၢတတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်ဒီး တၢ်မၤသံမၤဝီလၢအတဖိးသဲးစးလၢ အကဲထီၣ်သးလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤတဖၣ်အံၤ ညီန့ၣ်ဘျးစဲလိာ်အသးဒီး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီကီၢ်မ့ၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီကီၢ်မ့ၢ်အံၤကဲထီၣ်သးဖဲ ပုၤလၢတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ ဒိအမ့ၢ် တၢ်လဲၤပာ်အဝဲသ့ၣ်ဖဲလဲၣ်ဒီး အတၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဒိလဲၣ်န့ၣ် တၢ်တပာ် ဖျါအီၤဘၣ်အဆၢကတီၢ်ဒီး ဖဲလၢတၢ်ပာ်ခူသ့ၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ် ဒိဖျါတၢ်တဒုးထံၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးအဟံၣ်ဖိယီဖိ မ့တမ့ၢ် ပီၢ်ရီဘၣ်အဆၢကတီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီကီၢ်မ့ၢ်အံၤ ဆဲးကဲထီၣ်ဒီးအသးဖဲ ပုၤတနၢ်ဟူက့ၤလၢပုၤလၢအလီၤမၤတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢလၢပဲၤပဲၤ, ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဟဲက့ၤတတုၤလၢဟံၣ်ဒိးဘၣ်ဒီး တၢ်တဟဲက့ၤဆၢက့ၤအစီၣ် လၢအဟံၣ်ဖိယီဖိအိၣ်ဒိးဘၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိတဖၣ်ပျံးဒီးဘၣ်ယိာ်ဝဲလၢ သုးဖီၣ်စုကဝဲၤတဖၣ်ကမၤကၣ်ထီဒါအဝဲသ့ၣ်, ဒီးကျိၤကျဲလၢ ပုၤကဟံးထီၣ်ပုၤမၤပယွဲတၢ်တဖၣ်အရူၤတုၤလီၤတီၤလီၤ ဒိသိးတၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်တီၢ်တၢ်တြၢ်အဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်အပိ တၢ်ကဲထီၣ်သးဘၣ်ဃး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီအဂီၢ်မ့ၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်အီၤစ့ၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒိဖျါတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီကီၢ်မ့ၢ်အံၤအပိ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်တဖၣ် အနီၢ်ကစၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, အဟံၣ်ဖိယီဖိမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီး ပုၤတဝါခဲလၢာ်မ့ၢ်ဂ့ၤ တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်သးဘၣ်ဒိ ဒိဒိဒိဒိမ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢ ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် လိာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤလၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး သးဂ့ၢ်ဝီညါအဂီၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒိဖျါလၢ ကီၢ်ပယီၤအပူၤ တၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢပုၤလၢအမၤကမၣ်ကီၢ်မ့ၢ်အံၤအဂီၢ်တအိၣ်ဒိးဘၣ်အပိ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ် လိာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ ကဃုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး အဟံၣ်ဖိယီဖိလၢအလီၤမၤတဖၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်, လၢကလဲၤထံၣ်လိာ်တၢ်ပိာ်တဲသကိးတၢ် ဒိသိးတၢ်ကပျါကွံာ် ပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဖီၣ်ဒုးဃာ်အီၤ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်အံၤလိာ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီၤကျိၣ်စ့ၢ်ဒီး တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂ့ၢ်အဂၤတဖၣ် လၢအဝဲ သ့ၣ်တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ဒိသးသမ့ၢ်ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒိဖျါလၢတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီဒိအံၤအပိ ကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိလၢလီၢ်ကဝီၤအပူၤခဲလၢာ် တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိဒိဒိမ့ၢ်မ့ၢ်ဒီး တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဖျါအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီးကီၢ်ဆၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤလီၤဆီဆီလၢ သဝီဖိအဂီၢ်တအိၣ်ဒိးဘၣ်အပိ လီၢ်ကဝီၤ သဝီဖိတဖၣ် ပာ်ဂံၢ်ပာ်ဘါလိာ်သးတဂၤဒီးတဂၤဒီး ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲပုၤလၢအလီၤမၤတဖၣ် အဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်လိာ် ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်မၤမ့ၢ်ပုၤလၢအလီၤမၤတဖၣ်အဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်အသး, တဲဘၣ် မ့တမ့ၢ် ဃုသ့ၣ်ညါ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးပုၤလၢအလီၤမၤ, ဃုထုကဖၣ်န့ၢ်တၢ်လၢပုၤလီၢ်မၤတဖၣ်အဂီၢ်ဒီး ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကီၤဝဲတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂ့ၢ်အဂၤလၢအလိာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံဂ့ၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ကရၢကရိအတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ အအိၣ်ဃာ်လၢကီၢ်ပယီၤအပူၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီၤ တလဲၤတုၤဝဲလၢလၢပဲၤပဲၤဆူ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်လၢ အအိၣ်ဖဲကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤအအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်အဆၢဒိၣ်တဖၣ်အက့ၢ်အဂီၤ

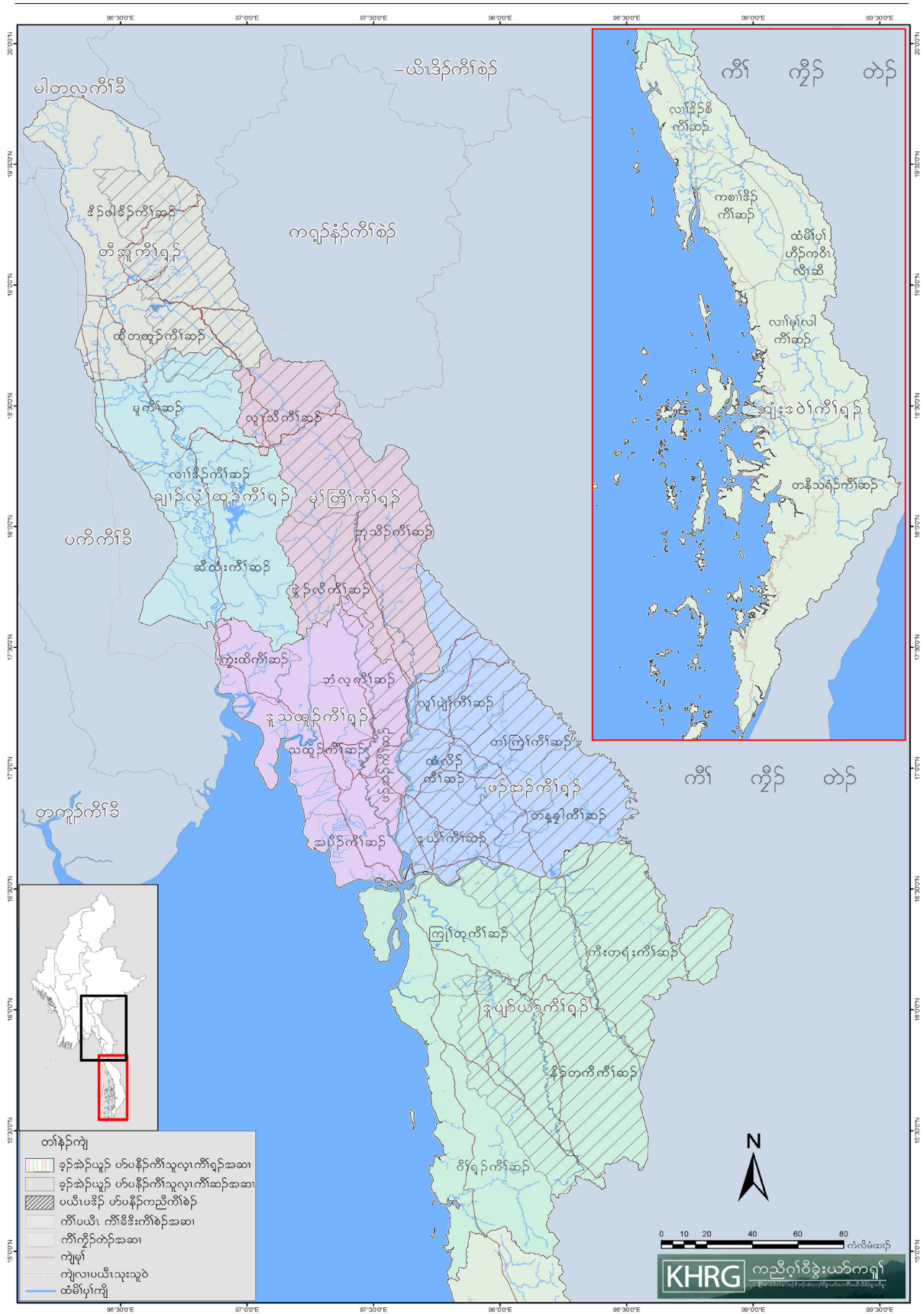
အဆၢဒိၣ် ၁. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ်ဒိၣ်ထံးတက့ၢ်

- စးထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤန့ၢ်တၢ်သဘျုး ၁၉၄၈ နံၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ၈၁၁ သွဲၣ်တစၢ်ဘၣ်တစၢ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ်ဘၣ်လဲၤခိဖျိဝဲ ကီၢ်ပယီၤသးမ့ၢ်ဒိၣ်အတၢ်စုဆူၣ်ဒိၣ်တကး, တၢ်ဆီၣ်တၢ်မၤန့ၢ်, ဒီးတၢ်မၤပယုၤပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ခွဲးယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သးမိၤစီရိၤဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဖဲ လၢဖျၢၤတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ် ဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ်က့ၢ်စိကမိၤဒိၣ်စိသန့ၤလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤအဃိ ကလုာ်ဒုၣ်ဖိလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်မ့ၢ်လၢလၢအပွဲၤဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်လီၤထူလီၤယိာ် ဒီး ကလုာ်ဒုၣ်ဖိတဖၣ်အတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်က့ၢ်ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲး တၢ်စိတၢ်ကမိၤန့ၢ် အိၣ်ပတုာ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြဲးကိၣ်ကးကရၢ (SAC), လၢသးခိၣ်ကျိၤမ့ၢ်အီၤလဲၤ တီၢ်ခိၣ်ရိၤမဲၤအီၤတဖၣ်အံၤ သ့ဝဲတၢ်စုဆူၣ်ဒိၣ်တကး လၢထံကီၢ်ဒိၣ်တဘျုးညါအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအထီၣ်ဒါတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိကမိၤ ဒီးန့ၢ်လီၤပာ်ဃုာ်လၢ ထံဖိကီၢ်ဖိတၢ်တဒိကန့ၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (CDM) အပူၤတဖၣ် ဘၣ်ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်ဝဲဆူ ထံဆၢကီၢ်ဆၢလၢကလုာ်ဒုၣ်သးဖိၣ်စုကဝဲၤအတၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢ တၢ်ဒုးထီၣ်ဒါက့ၢ်ကျိၤထံဖိကီၢ်ဖိသန့ၤအသီအံၤအဃိ တၢ်သ့တၢ်စုဆူၣ်ဒိၣ်တကးတဖၣ် ဟဲအိၣ်ထီၣ်ကဒါလၢ ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤဃီၣ်ဖိတဖၣ် တၢ်ညီၣ်န့ၢ်မၤလီၤမၤကွံာ်အဝဲသ့ၣ် ဖဲတၢ်ဃီထံသမံသမိးအီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပီၢ်ရီတဖၣ်, တၢ်ကရၢကရိၤလၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤဒီး ထံဂုၤကီၢ်ဂၤတဖၣ် ဘၣ်ကွံာ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒ်သိး ကလဲၤန့ၣ်လီၤဆူ တၢ်ဒုးဃာ်အလီၢ်တဖၣ်ဒီး ဟံးန့ၢ်ပုၤဃီၣ်ဖိတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢ အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သ့ဝဲတၢ်ဖိၣ်ဒုးဃာ်သန့ၤအံၤဒ်သိးကမၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤခဲဘျုးအံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤဖဲ လၢယူၤလဲ ၃ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲ အပ---သဝီ, ကိၤနဲၤကရၢ, မူကီၢ်ဆၢ, ချၢၣ်လွံၤထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတၢ်တဘျုး မ့ၢ်ဝဲ စိကတ---အတၢ်ဂီၤလီၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယူၤလဲ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် ကိုပုၤစ့ၣ်ပယီၤသးဂၤသးတဖၣ် မၤလီၤမၤဆူၣ်ဝဲ စိကတ--- ဖဲအအိၣ်လၢအစိၣ်ပူၤဒီး ဟဲက့ၢ်ဆူသဝီပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢစိကတ---အံၤလီၤမၤလံၤလံၤန့ၣ် တၢ်တထံၣ်က့ၢ်အီၤဒီးဘၣ်. စိကတ---အံၤ တချုးလၢအလီၢ်မၤဒီးဘၣ်န့ၣ် အဝဲမ့ၢ်ပုၤဘျီမ့ၢ်ဘဲးလီၢ်လံၤတဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအထွဲတဘျုးန့ၣ်ဟံၣ်ဖျိထီၣ်ဝဲ စိကတ--- အမ့ၢ်ဘဲးတဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- သဝီဖိ / KHRG)

ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ ၁ - KHRG ဟူးဂဲၤဟီၣ်ကဝီၤ- ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ်ဟ်ကနီၣ်ကညီကီၤစဲၣ်ဒီး ကီၤပယီၤပဒိၣ်အတၢ်ဟ်ပနီၣ် ကီၤစဲၣ်ဒီးကီၤခိၣ်အဆၢ

အဆၢဒိၣ် ၂- တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၤ လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ

စးထီၣ်လၢပယီၤသးမိၤစိရိၤဟံးဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံ ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် ဆဲးကဲထီၣ်သးအဖၢမ့ၢ် န့ၣ် သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိလၢ ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ အိၣ်ဝဲအစၢကတၢၢ် (၁၅၉) ဂၤန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိလၢ SAC မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤ ဒ်ထံရှုၢ်ကီၢ်သးပညိၣ်ပာ်ပနီၣ်အသိး

- စးထီၣ်ဖဲ တၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ် ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် တၢ်မၤပယုၤပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်ထီၣ်ဒါကမ့ၢ်ထံကီၢ်ဖိ ကီၢ်ဖိအကျါ SAC သူဝဲတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၤ ထံ ရှုၢ်ကီၢ်သးတၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤန့ၢ် အတၢ်ကူၣ်တရံးတခါ, ပညိၣ်ထီၣ်ဒါသဝီဖိတဖၣ်ဒ်အမ့ၢ်ပုၤဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးဒီး ပုၤ ထီၣ်ဒါတၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ် ထံကီၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် န့ၣ် လီၤ. SAC ဖိၣ်နီၤစီၤ, ဒုးဃာ်ဒီးမၤလီၤမၤဆူၣ်သဝီဖိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
- စးထီၣ်ဖဲလၢဖျါတြူၤအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ်, KHRG ဒီးန့ၢ် ဘၣ်လံာ်တၢ်ပာ်ဖျါ အစၢကတၢၢ် (၄၈) ဘၣ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၤလၢ SAC (ဒီးအဝဲသ့ၣ်အသး မ့ၢ်တဖၣ်) မၤဝဲ လၢလီၢ်ကဝီၤဖိတၢ်ပာ်ပနီၣ် ကညီၤကီၢ်စဲၣ် ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ ဒီးသဝီဖိလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အိၣ် ဝဲ (၁၄၄) ဂၤန့ၣ်လီၤ.
- KHRG အတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအပူၤ SAC မၤသံသဝီဖိ (၂၃) ဂၤ လၢအတဖိးဒီးသဲးဖဲလၢအအိၣ်လၢ တၢ်ဒုးဃာ်အ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တုၤလီၤဖဲလၢစဲးပထုဘၣ် ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ် သဝီဖိလၢအလီၤမၤ (၅၁) ဂၤန့ၣ် တၢ်တထံၣ်န့ၢ်က့ၤအီၤ ဒီးဘၣ်.
- သဝီဖိလၢအလီၤမၤ ဒီဖျါတၢ်ပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမၤအီၤလၢအ ဘၣ်ထွဲပာ်ဃုာ်ဒီး ပုၤထီၣ်ဒါတၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ် ကမိၤတဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲလၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဖးဒိၣ်လၢတၢ် ကမၤဆါပယုၤအီၤဒီး မၤပျံၤမၤဖုးအီၤလၢတၢ်ဒုးဃာ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- SAC မၤလီၤမၤဆူၣ်စ့ၢ်ကီး ပုၤဟူးဂဲၤလၢပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ်တဖၣ် ဒ်ပုၤထီၣ်ဒါထံရှုၢ်ကီၢ်သးအသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤဖဲ လၢယုၤလဲ ၂၅ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲစအ---သဝီ, နိၣ်ဖိကရူၢ်, ကီးတရံးကီၢ်ဆၢ, ဒုပျာ်ယာ် ကီၢ်ရဲၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဟံးဖျါထီၣ် စီၤဒ---လၢအလီၤမၤဒီးဘၣ် တၢ်မၤပယုၤအီၤလၢ ပယီၤသးဆူၣ်မံာ်ကဲၤ မံာ် ဖဲလၢယုၤန့ၢ်အါရံၤ ၆ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဝံၤဒီးတၢ်ပျါကွံာ်အီၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

SAC ဖိၣ်န့ၢ်ဒီး မၤလီၤမၤဆူၣ်ကွံာ် သဝီဖိလၢအအိၣ်ဆိးလၢလီၢ်ကဝီၤဖိပာ်ပနီၣ်ကညီၤကီၢ်စဲၣ်အပူၤတဖၣ် ဒီဖျါပာ်ဒုၣ်ပာ်ကမၤ ဝဲလၢ အဘၣ်ထွဲဒီးပုၤဖိၣ်စုကဝဲပၢ်ဆါတၢ်တဖၣ်ဒီး ညီၣ်နီၤဖဲတၢ်ဒုးမ့ၢ်ကဲထီၣ်လၢ သုးဖိၣ်စုကဝဲတဖၣ် အဘၣ်စၢအ အဆၢ တီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- ညီၣ်နီၤ SAC သူဝဲတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၤ ဒ်သိးဒီးကမၤအထီၣ်ဒါက့ၤ ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီး တၢ်သံတၢ်ပုၤအိၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ် ဒီးကမၤပျံၤမၤဖုးတၢ်ဒီး မၤသပျူၤသပျူၤတၢ် မ့တမ့ၢ် ကဟံးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဘၣ်ဃးပုၤ ဖိၣ်စုကဝဲပၢ်ဆါတၢ်တဖၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤတဂၤလၢ SAC မ့ၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢအဘၣ်ထွဲဒီး ပုၤဖိၣ်စုကဝဲပၢ်ဆါတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် ပုၤထီၣ်ဒါတၢ်ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ် တၢ်စိတၢ်ကမိၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၢ် တၢ်မၤဆါပယုၤအီၤဒီး မၤသံကွံာ်အီၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- ညီန့ၢ် SAC တဒုးသ့ၣ်ညါ ပုၤလၢတၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်တဖၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢ တၢ်ဒုးဃာ်အဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်လီၤဖဲလဲၣ်ဘၣ် ဒီးအတဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂ့ၢ်အကျါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- SAC သုးတဖၣ် ညီန့ၢ်ပာ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၣ် ပုၤလၢဘၣ်တၢ်မၤသံအိၣ်တဖၣ်အစိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါလၢတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ဆူ KHRG တဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ပာ်ဆူသ့ၣ်ပုၤအနီၣ်ခိန့ၣ်တဖၣ်ထဲလၢ အဟံၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဒီး ခူၣ်လီၤဝဲ မ့တဖၣ် ဒွဲၣ်အူကွံာ်ဝဲဘၣ်. မ့တဖၣ်ဒုးသးထီၣ်စ့ၢ်ကိး ပုၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤသံကွံာ်အိၣ်တဖၣ်လၢ သုးအကူအသိး ဒ်သိးကပာ်လီၤဘၣ်အစိၣ် ဒီးမၤကမာ်ဝဲပုၤတဂၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်နီၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ညီန့ၢ် SAC ပညိၣ်ထီၣ်ဒါ, ဖိၣ်န့ၢ်ဒီး မၤလီၤမၤဆူၣ် ပုၤသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီဖျါတၢ်ထံၣ်အိၣ်လၢအမ့ၢ် ပုၤဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ပာ်ဆါအသုးတဖၣ်သ့ၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ.

SAC သူစ့ၢ်ကိးဝဲ တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီအသန့အံၤ ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးဒီးတၢ်ပာ်တၢ်ပြးလၢကညီ ကီၢ်စဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်တတူၢ်လိာ်ပာ်ပနီၣ် SAC လၢထံၣ်ကီၢ်သဲးအပူၤဘၣ်ဒၣ်လဲာ် အဝဲသ့ၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢ ကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိအကျါ ဒီဖျါတၢ်ပညိၣ်ထီၣ်ဒါ, တၢ်ဖိၣ်ဒုးဃာ် ဒီးတၢ်မၤလီၤမၤပုၤထီၣ်ဒါတၢ်တဖၣ်အံၤ ဒ်တၢ်ကူၣ်တရံးတခါလၢကဒုးနဲၣ်သဝီဖိတဖၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်စိတၢ်ကမီၤလၢ သဝီဖိတဖၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲ SAC မၤလီၤမၤကွံာ်သဝီဖိတဖၣ် လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါတအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်အံၤန့ၣ် ပာ်ဖျါဝဲအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ပုၤတဂၤလၢလၢ သ့ၣ်ညါဝဲလၢ အတဘၣ်ပျံၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်လၢအဖိးသဲးစးနီၣ်တမံၤမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအဂၤတဖၣ်အပူၤပာ်ဖျါဝဲလၢ ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲ မတဂၤမူဒါအိၣ်လၢ တၢ်မၤလီၤမၤအံၤဒီးတသ့ၣ်ညါဝဲတၢ်ပညိၣ်လၢတၢ်ဖိၣ်ဃာ်အံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သန့ကွံာ် ဒ်တၢ်မၤလီၤမၤပုၤကညီ ကဲထီၣ်ညီန့ၢ်ဝဲအသိး သဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ ပုၤလၢအလီၤမၤတဂၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢ SAC သုးန့ၣ်လီၤ.

“ဖဲတၢ်သမံသမိးအခါန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်မၤဒၢၣ်မၤလီၤယၢနးမး. အဝဲသ့ၣ်သံကွၢ်ယၢတၢ်, ထီယၢ, ထူတၢ်ယၢ, ဒီးယမၤဟူးက့ၤယသးတန့ၢ်နီၣ်တစဲးဘၣ်ဒီဖျါလၢအဝဲသ့ၣ် စၢတၢ်ဃာ်ယၢဃးဃးအယီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်မၤထီၣ်ဒါယတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒိၣ်မး. ယစံၣ်ဖျါကွံာ်ဖဲတချုးလၢအဝဲသ့ၣ်တိာ်ပာ်လၢကမၤသံယၢတန့ၢ်န့ၣ်လီၤ.”

အူင---, လၢကစၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဘျးဒဝဲကီၢ်ရဲၣ်. အဝဲဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်ဖဲ လၢမးရှး ၃၀ သီ, ၂၀၂၂ နံၣ် ဒီဖျါ SAC ခိၣ်သုးရဲၣ်နီၣ်ဂံၢ် -၂၆၇.

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျါနီၣ်, တၢ်ပာ်ပနီၣ်တၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤလၢမ့ၢ်န့ၣ်ဆါကတီၢ်, တၢ်တြီဃာ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ, ဒီးသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဟဲအထီၣ်ဖဲ ၂၀၂၁ သုးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝဲအလီၤခဲ, SAC ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲ တၢ်တြီဃာ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤလၢကမ့ၢ်လၢ အအိၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ ဃုာ်ဒီးတၢ်ပာ်သဃဲဟီၣ်ကဝီၤပူၤဒၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, သုးမိဖိရံၤပာ်လီၤဝဲ ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသုးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢ ကီၢ်စဲၣ်တဖၣ်အပူၤ ကီၢ်ဆၣ်ခဲလၢအိၣ်ဝဲ (၅၀) ဘၣ်ဒီး လၢအကျါပာ်ဃုာ်စ့ၢ်ကိး ကညီကီၢ်စဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးကလူၤပိာ်ထွဲအတၢ်တိာ်ကျဲတဖၣ် ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်အတၢ်ပာ်လၢဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ.

- ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသုးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢ SAC တၢ်ပာ်လီၤဝဲအံၤ အိးဟိထီၣ်န့ၢ်ကျဲဒ်သိး အသုးမ့ၢ်တဖၣ်ကမၤပယွဲတၢ်, ကဖိၣ်န့ၢ်တၢ်, မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်လၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်မူဒါ နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ပာ်ပနီၣ် တၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤလၢမ့ၢ်န့ၣ်ဆါကတီၢ်, တၢ်တြီဃာ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ, သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီး တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးဘၣ်ဃးတၢ်ဖိၣ်န့ၢ်မၤလီၤမၤကွံာ်တဖၣ် မၤဘၣ်ဒိဝဲဒုသဝီဖိအတၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူခွဲးယာ်ဒီး အတၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်ဆါကတီၢ်လၢလၢပုၤပုၤတသ့လၢဘၣ်ဒီး ဟးထီၣ်ဟးလီၤဒ်အလိၣ်ဘၣ်ဝဲအသိးတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကမ့ၢ်အါဒ်အါဂၤ တသ့ၣ်ညါထွဲဘၣ်ဃးတၢ်ပာ်လီၤဂ့ၢ်ဂီၢ်အူသုးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ သီသီဖိ ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၣ်ဘၣ်. အယီၤ အဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်ဝဲလၢအဟံၣ်ချါ ဒ်အညီန့ၢ်မၤဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ. မ့တဖၣ် SAC သုးတဖၣ်တခီ စးထီၣ်ဖိၣ်ဒီး မၤလီၤမၤကွံာ်ဝဲသဝီဖိတဘျီဃီန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၤခံန့ၣ်, SAC ပၢ်ပနီၣ်ဝဲတၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤလၢမ့ၢ်န့ၢ်ခိၣ်ဆၢကတီၢ်, ဆီလီၤပၢ်လီၤသးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပူၤဒီး ပၢ်လီၤဝဲတၢ်သမံၤသမိၤတြဲၤတဖၣ်လၢ သဝီဒီးဝုၢ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ခူဖိသဝီဖိတနီၤဘၣ်တၢ်ပၢ်ဒုၣ်ပၢ်ကမၢ်အီၤလၢ အကဲပုၤဆီၣ်ထွဲတၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤမၤသကိးတၢ်ဒီးလီၢ်ကဝီၤတၢ်ပၢ်ဆၢသးကရၢတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် စိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ, တၢ်ပီးတၢ်လီၤဒီး တၢ်ထူစံၣ်အပီးလီၤတဖၣ် လၢကျဲတီၤလီၤ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဒုးဃာ်ဒီး မၤလီၢ်မၤန့ၢ်ဆူၣ်သဝီဖိအစ့ၤကတၢ် (၃၃) ဂၤလၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်အဟးထီၣ်ဟးလီၤလၢ သဝီတဖျၢၣ်ဒီးတဖျၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤ လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ်အီၤတဖၣ်အံၤ အါတက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲပုၤသးစၢ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢ SAC ထံၣ်ကမၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်အမ့ၢ် ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤပၢ်ဆၢတၢ်အပူၤတဖၣ် အဃိန့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ်လၢ တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်ဆူ KHRG အသိး တၢ်မၤလီၤမၤပုၤကညီအံၤ ကဲထီၣ်သးယံၣ်ဝဲ စ့ၤကိးသိဒီး တဘျူးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်အီၤအကျါတနီၤ လၢခံန့ၣ်တၢ်ပျါကွံၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ.
- ဒီဖျါလၢတၢ်ဖိၣ်နီၤစိၤ ပုၤကညီတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲ လၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအကတီၢ်အဃိ လီၢ်ကဝီၤခူဖိသဝီဖိတဖၣ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒီး အဟံၣ်ဖိဃိတဖၣ် ပျါတၢ်ဖုးတၢ်ဒိၣ်မးဒီး အဝဲသ့ၣ်တလဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ ဆူဝုၢ်ပုၤလုၢ်တက့ၤလၢဘၣ်ဒ်သိး SAC သုတဖိၣ်အီၤတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခူသဝီဖိလၢ တၢ်မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူၣ်အီၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အီၤလၢ ကကဲဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲၤအသိး

တၢ်ဖိၣ်ဒုးဃာ် ဒီး တၢ်ဒုးလီၤယီၣ်ပူၤ မ့ၢ်တၢ်တခါလၢညီန့ၢ်ကဲထီၣ်ဒီးသးအဃိ သဝီဖိအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ညီန့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤပျါမၤဖုးလၢ SAC သုးကဖိၣ်န့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီး မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကကဲတၢ်ဒိသဒါစုကဝဲၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဃာ်အီၤဒီး မၤဆူၣ်အီၤလၢကဟးလၢပုၤသးဖိ တဖၣ်အကျါ လၢသဝီတဖျၢၣ်ဒီးတဖျၢၣ်အဘၢၣ်စၢၤ ဒီးတဘျီတခါၣ် တၢ်မၤဃုာ်စ့ၢ်ကိးအီၤလၢ ကကဲပုၤဝဲတၢ်ဖိဒီး ပုၤန့ၣ်ကျဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤဖဲ လၢမးရး ၂၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်, ဖဲနီၣ်တီၤပျါကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢ, ခူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤပၢ်ဖျါထီၣ် နီၢ်အက--- သးနံၣ် (၁၉)နံၣ် ,လၢအဘၢၣ်ဒိဖဲ တၢ်သူအီၤဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲၤလၢ SAC သုးတဖၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢအဘၢၣ်ဒိဒီး ကျိဒီးအသွံၣ်လီၤအါအဃိ ဘၣ်တၢ်ဆုၢ်အီၤဆူ ကီၢ်ကီၢ်တဲၣ် အတၢ်ဆါဟံၣ်လၢတၢ်ကူၤစါယါဘျါသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

- SAC သုးဖိတဖၣ် ညီန့ၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ် သဝီဖိလၢအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ဃာ်တဖၣ်ဒီး ဟံးန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်အလီၤတဲၣ်တဖၣ်ဒီး အဟံၣ်ဖိဃိတဖၣ်တသ့ၣ်ညါ အဝဲသ့ၣ်အဂ့ၢ်အကျါနီတမံၤလၢဘၣ်.
- SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ညီန့ၢ်ဟဲန့ၣ်လီၤလၢသဝီအပူၤ, စံၣ်လီၢ်, ကျိးလီၢ်လၢအအိၣ်ဘူးတဖၣ်အပူၤ, ဖိၣ်န့ၢ်ဝဲပုၤသဝီဖိလၢအထံၣ်ဝဲဖဲ တၢ်ပၢ်သဃဲၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤတဖၣ်, ဒီး သူဝဲသဝီဖိတဖၣ်ဒ်သိး ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤပၢ်ဆၢတၢ်တဖၣ် သုတအိၣ်ခိးခးခူသ့ၣ်အီၤတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ညီန့ၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဖဲတၢ်သူအီၤဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲၤအသိး ဒီဖျါလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, ဟီၣ်လၢ်မ့ၢ်ပိၢ်, ဟးထီၣ်က့ၤလီၤဖဲတၢ်အိၣ်သးတဂ့ၤအဆၢကတီၢ် မ့တမ့ၢ် SAC သုးဖိမၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး ဖဲတၢ်ဖိၣ်ဃာ်အီၤဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

သုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဂၤလၢ အမ့ၢ်ပုၤမၤပယွဲတၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီ

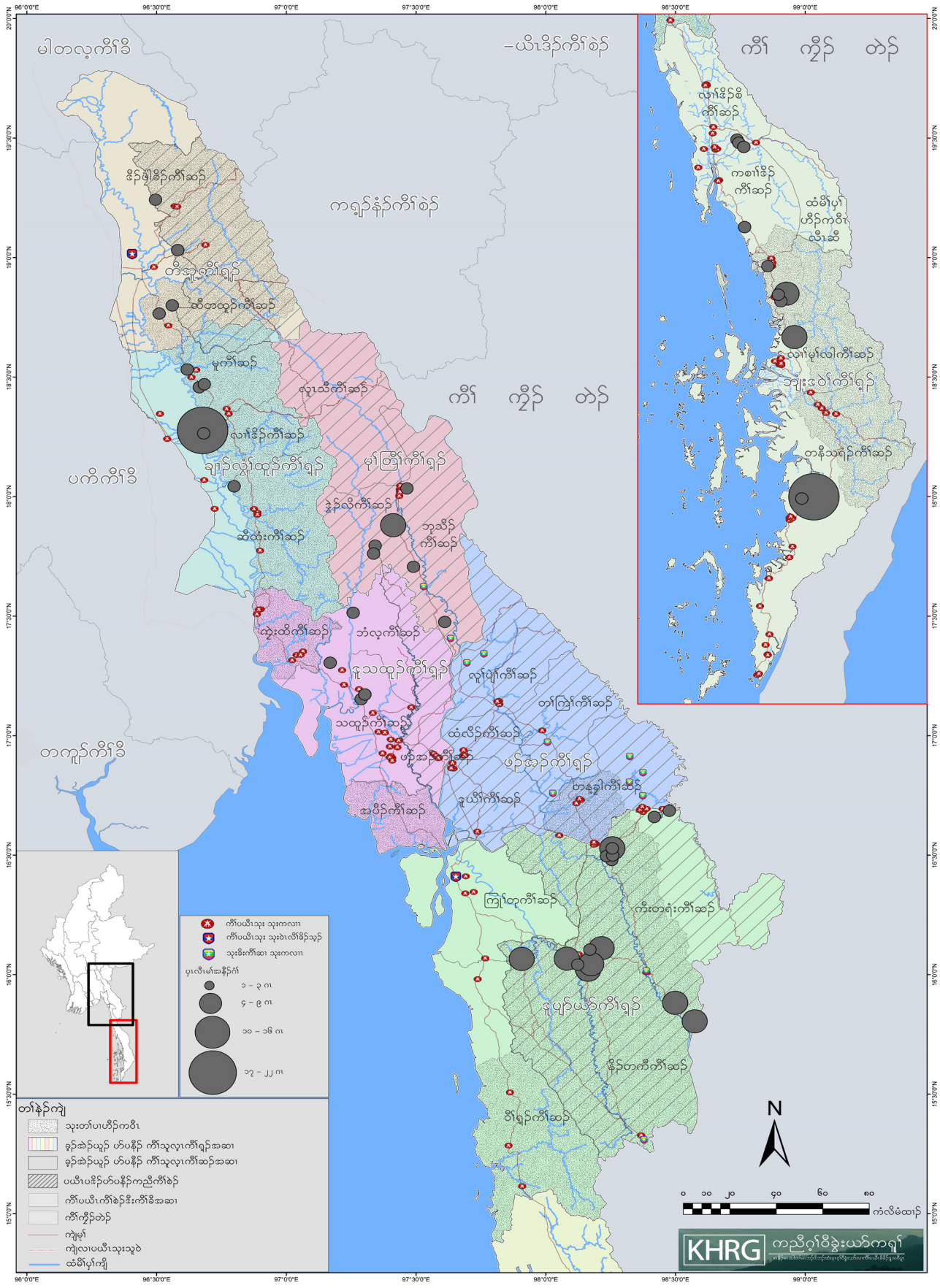
ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်လၢအအိၣ်လၢ SAC တၢ်ပၢ်အဖိလၢန့ၣ် တမ့ၢ်သုးထဲတဖုၤလၢ အမၤပယွဲတၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ် ပုၤကညီဖဲ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအံၤဘၣ်. စးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် သုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဂၤလၢ အဟူးဂဲၤ သဘျီတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ပုၤဖိၣ်စုကဝဲၤပၢ်ဆၢတၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ မၤလီၤမၤစ့ၢ်ကိး ထံဖိကီၢ်ဖိကမျါလၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ အိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအကျါ သဝီဖိလၢတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤအိၣ်ဝဲ (၁၅) ဂၤန့ၣ်လီၤ.

- KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်လံာ်တၢ်ကစီၣ်ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီအဂ့ၢ်တခါလၢ ကညီဘူးဒးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်သး မ့ၢ်ဒိၣ် (DKBA) မၤဝဲ ဒီးအဂၤတခါလၢ ကညီတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ကရၢ KNU/KNLA-PC မၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
- စးထီၣ်လၢတၢ်ပံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံ KHRG ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂ့ၢ် (၈) ခါ ဘၣ်ဃးတၢ်မၤ လီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီလၢအဘၣ်တၢ်မၤပယွဲအိၤလၢ ကမ့ၢ်တၢ်ဒီသဒၢသး (PDF), ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) ဒီး ကီၢ်သူလုၤသးမ့ၢ်ဒိၣ် (KTLA) တဖၣ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်အံၤအကျါ ကမ့ၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤပယွဲအံၤအိၣ်ဝဲ (၁၀) ဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးခဲလၢာ်အံၤ ကဲထီၣ်သးဖဲ လၢကဆိကီၢ်ဆၣ်, ဘျဲးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲတၢ်ပၤသဃဲၤဟီၣ်ကဝီၤ အပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ (၁၀) ဂၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မၤသံအဝဲသ့ၣ်လၢအတဖိးဒီးသဲးဘၣ် ဖဲတၢ်ဖီၣ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အကတီၢ် သးဖီၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် ဖီၣ်န့ၢ်ဝဲသဝီဖိတဂၤလၢလၢအဝဲသ့ၣ်ပာ်ဒ့ၣ်ပာ်ကမၢ်အိၤလၢ အ မ့ၢ်ပုၤဟ့ၣ်ခူသ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်တဖၣ် ဒီးတမၤဝဲတၢ်ဃိထံသမံသမိးတၢ်ဂ့ၢ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီသးပုၤလၢအအိၣ်လၢ တၢ်ပၤသဃဲၤဟီၣ်ကဝီၤအပူၤတဖၣ်အံၤ န့ၣ်လီၤပာ်ဃုာ်ဒီးဘၣ်ကျဲၤယူၤကျဲၤဖိးတၢ်လၢ သးဖီၣ်စု ကဝဲၤအါဒ့ၣ်အဘၣ်စၢၤ ဒ်အမ့ၢ်သဝီအခၢၣ်စးအသိးအဃိ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢ သးကိးဖုဒဲး ကထံၣ်ကမၢ်အိၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ဒုသဝီအတၢ်ဃုာ်တဖၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအံၤ လီၤစ့ၤကွဲၣ်ဝဲ ဒီဖျိပုၤတသ့ၣ် ဆူၣ်သးဂဲၤလၢာ်လၢ ကကဲဒုသဝီသးပုၤဘၣ်ဒီး တၢ်ဆိတလဲၤသးပုၤတလီၢ်လီၢ်ဒီး တၢ်လီၢ်တနီၤသဝီသးပုၤဒၣ်လဲၣ်တအိၣ် လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

“တၢ်ပံးန့ၢ်ဆူၣ် ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံ ထံကီၢ်တၢ်အိၣ်သးတဂၢ်ကျါဘၣ်အဃိ သဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ် ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ဒိသးသမူတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအါမးလီၤ. ပုၤတနီၤ တၢ်ဃုာ်အဂၤတအိၣ်လၢဘၣ်အဃိဒီး တူၢ်လိာ်လၢ ကကဲ ဝဲ သဝီသးပုၤဒ်သိးကအိၣ်မူလဲၤခီဖျိဝဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (...) ယနီၢ်ကစၢ်ဒု, ယဆိမိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်ခူသ့ၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ လၢ ပယီၤသးအအိၣ်နီၢ်က (PDF) တကြးမၤသံအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်မိၤ. (...) ပုၤကိးဂၢဒဲးန့ၣ်ဘၣ်ဂံၢ်လိာ်လၢ တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသ မူအဂီၢ်လီၤ. ပုၤတနီၤဃုာ်လၢကကဲသဝီသးပုၤဒီး ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲအဘူးအလဲလၢပယီၤသးပဒိၣ်အအိၣ်. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၢ်, ဖဲ PDF မၤသံကွဲၣ်သဝီသးပုၤတဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ ပုၤတသးဆူၣ်လၢ ကကဲသဝီသးပုၤနီၢ်တဂၤလၢဘၣ်. အခဲအံၤ ပသဝီန့ၣ်သဝီသး ပုၤတအိၣ်လၢဘၣ်. လၢ ဒထ---သဝီဒီး ဒဆ---သဝီစ့ၢ်ကိး သဝီသးပုၤတအိၣ်လၢဘၣ်.”

စီၤအဝ---, ပုၤသဝီဖိလၢ ဒစ---သဝီ, ဒဂ---ကရူၢ်, လၢကဆိကီၢ်ဆၣ်, ဘျဲးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်

ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ ၂ - တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပှၤကညီၣ်ကဲထီၣ်သးတၢ်လီၤဖဲကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၂၁ န့ၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤအလီၤခံ (သးတၢ်ပဟီၣ်ကဝီၤ)

အဆင့် (၃) တာ်မလီမာ်ဆူပုကညီကွီမုာ်တာ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢ ကီုပယီမုာ်ထီၣ်ကလံထံးပုတတၢ တဖဉ်အပူၤ

ဖဲပုတတၢဘဉ်တာ်မလီမာ်ဆူပုကညီကွီမုာ်တာ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးလၢ အဆၢကတီု တာ်မစၢလၢအလိာ်ဘဉ်ဝဲသ့ၣ်တဖဉ်

တာ်မလီမာ်ဆူပုကညီအံၤ မုာ်တာ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးအယံာ်အထၢတခါလၢ အအိၣ်ထီၣ်ယာ်ပုတတၢဘဉ်တာ် အတၢအိၣ်မူပု န့ၣ်လီၤ. ညီန့ၣ်ပုတတၢဘဉ်တာ်တဖဉ်အံၤန့ၣ် အိၣ်ဒီးသးတာ်ပျံတၢတီုတာ် မုာ်လၢအဝဲသ့ၣ်လဲၤခီဖျိဘဉ်တာ်ဖိာ်ဒုးဃာ်, တူၢ်ဘဉ်နီၣ်ခိ ဒီး နီၣ်သးတာ်မပယွဲသ့ၣ်တဖဉ် ဃုာ်ဒီးတာ်မဆါပယွဲ ဒီးတာ်သိာ်တာ်သီလၢကဒိသဒါန့ၣ် အတၢခွဲးတာ်ယာ် ဒ်ပုတတၢဘဉ်အသိး တအိၣ်ဘဉ်အယံာ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုတတၢဘဉ်တာ်မလီမာ်ဆူပုကညီ အစ့ကတၢ (၇၈) ဂၤန့ၣ် ဖဲတာ်ဒုးဃာ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီု တူၢ်ဘဉ်တာ်မဆါပယွဲ, တာ်မပျံမးဖုး ဒီး တာ်မပယွဲတဖဉ်န့ၣ်လီၤ. ပုတတၢဘဉ်တာ်အကျါ (၅၁) ဂၤန့ၣ် အတၢအိၣ်သးမးသးဒ်လဲၣ်တသ့ၣ် ညါဘဉ် ဒီးတာ်အံၤဖျါလၢ အါဒ်တာ်တက့ၢအဝဲသ့ၣ်တူၢ်ဘဉ်တာ်မအါမးသီဒီး တာ်မဆါပယွဲနးနးကလဲာ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုလၢအတူၢ်ဘဉ် တာ်မလီမာ်ဆူပုကညီ မုာ်အိၣ်မူဒီးန့ၣ်ကဘဉ်ကူစါယါဘျါတာ်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံး ခီဖျိတာ်မဒါဒါမလိာ် အီၤတကးဘဉ်အမဲာ်ညါ အဝဲသ့ၣ်ကွါဆါမဲာ်ဘဉ်ဝဲ နီၣ်ခိဒီးနီၣ်သးတာ်အိၣ်ဆူအိၣ်ချ့တာ်ဂ့ၢကီုတဖဉ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုလၢတာ်မလီမာ်ဆူပုအီၤဒီး အိၣ်မူဒီးသ့ၣ်တဖဉ်အံၤ တာ်ပျံလီၤကွီအီၤဝဲအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ်ဘဉ်ယိာ်ဘဉ်ဘျီတာ်လၢ အတၢဘဉ်တာ်ဘၢအဂီု, ဘဉ်ယိာ်လၢ SAC သး ဒီးလီၢ်ကဝီၤပုတတၢဘဉ်တာ်မဆါပယွဲတဖဉ် ကဟဲက့ၢမးကတၢဘဉ်ဖုးအဝဲသ့ၣ်တမံမံန့ၣ်လီၤ. ဖဲတာ်ဒုးဃာ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီု ဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်ပုတတၢဘဉ်တာ်မဆါပယွဲတဖဉ်အံၤ ကဟဲဒုာ်ပာ် ကမာ်အဝဲသ့ၣ်လၢ အကဲတာ်မဲာ်ချ့ မ့တမ့ၢ ဟ့ၣ်ခူသ့ၣ်တာ်ဂ့ၢကီုန့ၣ်လီၤ.

ပုတတၢဘဉ်တာ်အဟံာ်ဖိဃီဖိဒီး အဘူးအတၢ်တာ်လိာ်ဘဉ်သ့ၣ်တဖဉ်

ခီဖျိလၢ တာ်မလီမာ်ဆူပုကညီအံၤ ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပုတတၢဘဉ်တာ်အဟံာ်ဖိဃီဖိဒီး အဘူးအတၢ်တာ်လိာ်ဘဉ်သ့ၣ်တဖဉ်နးနးကလဲာ်အယံာ် လၢဟီၣ်ခိာ်ဒီးဖျါတာ်ဘျါသဲးစးအပူၤပာ်ပနီၣ်အဝဲသ့ၣ် ဒ်အမုာ်ပုတတၢဘဉ်တာ်တဖဉ်စ့ၢကီုန့ၣ်လီၤ.

- ပုလၢ KHRG မၤတၢထံာ်လိာ်သံကွါဒီး ပျီပူၤလဲာ်တာ်ပာ်ဖျါတဖဉ်ခဲလၢာ်အကျါ (၉၆) မျးကယၤန့ၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဘဉ်ဃး တာ်မလီမာ်ဆူပုကညီတခါ ကဲထီၣ်သးလၢပုတတၢဘဉ်တာ်မဆါပယွဲအလီၢ်ခံ ပုတတၢဘဉ်တာ်, အဟံာ်ဖိဃီဖိ ဒီးပုလၢအခိာ်အဃၢသ့ၣ်တဖဉ်ကွါဆါမဲာ်ဘဉ်ဝဲ သးတာ်ပျံတၢတီုဖုးတာ်တၢတၢသ့ၣ်တဖဉ်န့ၣ်လီၤ. ဟံာ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖဉ် ကွါဆါမဲာ်ဘဉ်ဝဲ တာ်သ့ၣ်အုးသးအုး, တာ်ဘဉ်ယိာ်ဘဉ်ဘျီ ဒီးတာ်ပျံတၢတီုဖုးတဖဉ်အံၤ မုာ်တာ်လၢအဒုးကဲထီၣ်အဝဲသ့ၣ် နီၣ်သးတာ် အိၣ်ဆူအိၣ်ချ့တာ်ဂ့ၢကီု အယံာ်အထၢတဖဉ်န့ၣ်လီၤ.
- အါဒ်တာ်တက့ၢ ပုလၢ KHRG မၤတၢထံာ်လိာ်သံကွါတဖဉ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ပုတတၢဘဉ်တာ်အဟံာ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖဉ် ဟးလူၤဃုက့ၢအဘူးအတၢ်လၢအလီမာ်သ့ၣ်တဖဉ် လၢကျဲအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၤလၢတာ်လီၢ်တတီၤဘဉ် တတီၤ, ဟးလူၤသံကွါပုဂၤ ဒီးလဲၤဃုထံာ်လိာ်အသးဒီးပုန့ၣ်ဖိန့ၣ်ကမီၤသ့ၣ်တဖဉ် ဒ်သိးကဒီးန့ၣ်ဘဉ်တာ်ဂ့ၢကီုတမံလၢလၢ ဘဉ်ဃးဒီးအဟံာ်ဖိဃီဖိလၢသးဖိာ်ဒုးဃာ်အီၤတဖဉ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ပုတတၢဘဉ်တာ်အဟံာ်ဖိဃီဖိတနီၤ ထံာ်ဘဉ်ဒီးအဘူးအတၢ်လၢ ဘဉ်တာ်ဖိာ်ဃာ်အီၤတစီၢ်တလီၢ်ဘဉ်ဆဉ် ဟံာ်ဖိဃီဖိအိၣ်ဝဲ အါမးလၢ တသ့ၣ်ညါထွဲ အဘူးအတၢ်လၢအလီမာ်တဂၤအံၤ လဲၤအိၣ်ဖဲလဲၣ် မ့တမ့ၢ အတၢအိၣ်သးမးသးဒ်လဲၣ်ဘဉ်န့ၣ်လီၤ.

- မုာ်လၢ SAC သးသ့ၣ်တဖဉ်အံၤ ပာ်ခူသ့ၣ်တာ်ဂ့ၢကီုဘဉ်ဃး ပုလၢအဝဲသ့ၣ်က့ၢဖိာ်ဝဲတဖဉ်အယံာ် ကဲထီၣ်တာ်တၢတၢ လၢ တာ်ကဃုသ့ၣ်ညါပုလၢအလီမာ်တဖဉ် အတၢဂ့ၢကီုန့ၣ်လီၤ. ပုတတၢဘဉ်တာ်အဟံာ်ဖိဃီဖိတနီၤ သ့ၣ်ညါဘဉ် က့ၢ ပုလၢအလီမာ်တဖဉ်အဂ့ၢအကျါ ဖဲလၢတာ်ထံာ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အစီာ် မ့တမ့ၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၢလၢဟံာ်အဆၢကတီု န့ၣ်လီၤ.
- မိာ်သ့ၣ်တဖဉ် မုာ်ပုတတၢဘဉ်တာ်လၢ လူၤဃုက့ၢအဖိခွါလၢအလီမာ်တဖဉ်ဒီး တူၢ်ဘဉ်ခိာ်ဘဉ်တာ်နးဒိာ်မး ခီဖျိအဖိတဖဉ်လီၤမာ် အယံာ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအလုၢ်အိၣ်လုၢ်အိၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤမၢ်ကွံာ် အဃိ အဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်လုၢ်အိၣ် နီၣ်ခိသးသမူတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢအယံာ်ထၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကသုၣ်အိၣ်ဖျးအိၣ်တၢ်အဂီၢ် မ့ တမ့ၢ် ကဃုကျိၣ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ် လၢလၢလီၣ်လီၣ်လၢ အ ဟံၣ်ဖိဃီဖိခဲလၢအဂီၢ်န့ၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲဒီးတၢ်ကီၢ် တၢ်ခဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအလုၢ်အိၣ်လုၢ်အိၣ်အဟံၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးအဖိနီၣ်ဂံၢ် အါ မ့ၢ်လီၤမၢ်ကွံာ်န့ၣ် အဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ်လုၢ်အိၣ်လုၢ်အိၣ် နီၣ်ခိသးသမူကျိၣ်ကျဲလီၤပုၤကွံာ်ဒီး ကဲထီၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ် လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ခါဆူညါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ဃီ မိ သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဟံးထီၣ်က့ၤမူဒါအါန့ၣ်အလီၢ် လၢအဖိ သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤသးစၢ်တဖၣ် မ့ၢ်လီၤမၢ်ကွံာ်န့ၣ် ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီး ဟံၣ်ဖိ ဃီဖိတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်န့ၣ် လီၤ. မိပါသးပုၤတနီၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖဲအိၣ်မၢ်အိၣ်တၢ်လၢ စံာ်ပျီပူၤ မ့တမ့ၢ် ဃုကျိၣ်စုတၢ်ဟဲန့ၣ်မ့ၢ်တကဲလၢဘၣ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ အဖိ ခွါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၢ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၤဖဲ လၢယူၤ ၅၅၀, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲ ၈၀—သဝီ, တက့ၢ်ခဲကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢၣ်, ဒူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရဲၣ်, အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၢ်ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ် စီၤအဒ—, သးနံၣ် ၁၅နံၣ်, အဂီၢ်လီၢ်လၢ လၢ လီၤတဲစိအမဲာ်ကလၢလီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲလီၤမၢ် ဃုာ်ဒီးအတံၤသကိး တဂၤ ဖဲအဟးဒီးသိလ့ၣ်ယီၢ် အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိတဖၣ် ဆိမိၣ်တယးဝဲလၢပယီၤသးဖိၣ်အဝဲ သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၢ်- KHRG)

သဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲဒီး ကျိၣ်စုတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တဖၣ် ဖဲ အလုၢ်ဃုကျိၣ်စုအဘူးအတံၤလၢ SAC သးဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ.

- တၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ၢ်ဒိၣ်သ့ၣ်လၢ ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ၢ် ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဟးလုၢ် ဃုကျိၣ်စုအဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအလီၤမၢ်တဂၤ လၢတၢ်လီၢ်တတီၤဘၣ်တတီၤဒဲပုၤတဲအဝဲသ့ၣ်အသိးဒီး ဟ့ၣ်စ့ၢ် ကီးအဘူးအလဲ လၢ ပုၤလၢဟ့ၣ်အိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မိပါတနီၤဟ့ၣ် SAC သးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကျိၣ်စု လၢကပျါလီၤကွံာ်အဝဲသ့ၣ်အဘူးအတံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ် တၢ်မၢ်လီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီမ့ၢ်ဟဲက့ၤလၢဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခိဖျါပုၤမၢ်ဆါပယွဲအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် အဟံၣ်ဖိဃီဖိဘၣ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ကသီပုၤလၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ်ကူၣ်စါဘျါသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၢ်လီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီအဟံၣ်ဖိဃီဖိတနီၤအကမၢ်ထီၣ် ဖဲအဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လီၤမၢ်အဆၢကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိး တၢ်ကပျါလီၤကွံာ်အဝဲသ့ၣ်အဘူးအတံၤတဖၣ်အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ဟံးလီၢ်န့ၣ်စ့ၢ်စ့ၢ်လၢ သဝီဖိအဂၤအအိၣ်ဒီး ဘၣ် ဂ့ၢ်ကျဲးစးဝဲသပုၤပုၤလၢ ကဟ့ၣ်က့ၤအကမၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၢ်လီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီ အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဘၣ်ယိၣ်လၢပုၤမၢ်ကမၢ်တၢ် ကပညိၣ်ထီၣ်ဒါက့ၤ အဝဲသ့ၣ်န့ၣ် လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ကဲထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်မး လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တုၤဒၣ်လဲာ် အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ဃုာ်ဟးထီၣ် လၢအတၢ်အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲန့ၣ်လီၤ.

- ခိဖျါလၢတၢ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီတအိၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ပျါပုၤပုၤမၢ်ကမၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ကမၢ်တဖၣ်အဃိ ပုၤတူၢ်ဘၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ညီန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဃုာ်ကွံာ်ဆူတၢ်လီၢ်ဂၤ ဒီးတဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၢ်ပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဆူ ပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ် ကမိၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

“ပုဇွန်ယဇ္ဇာ (၅) လါဝံအလီခံ ယဆိကမိဉ်အဂိုဏ်းနံဒဲးလီၤ. ယဆိကမိဉ် မှ်ပုၤကပျီၤလီၤကွံၤအိၤဒီး ဟဲက့ၤဘၣ်က့ၤ လၢဟံၣ်စ့ၢ်ကီးဒါ. အမှ်အိၣ်မုၢ်ဒီးန့ၣ် ကဟဲက့ၤလၢဟံၣ်လီၤ. အမှ်သံတခီ ဟဲက့ၤတသ့လၢဘၣ်. အဝဲမှ်ဟဲက့ၤန့ၣ် က ကဲဘျးကဲဖိၣ်လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်ဖးဒိၣ်ညါ. ပုၤလၢကကွံၤထွဲပဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢဟံၣ်ပူၤတအိၣ်နီတဂၤဘၣ်. အဝဲမှ်ဟဲက့ၤ န့ၣ် ပဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢအိၤသ့. အမှ်တဟဲက့ၤလၢဘၣ်ဒု ပုၤလၢပကဒီးသန့ၤပသး တအိၣ်နီတဂၤဘၣ်.”

နီၣ်တင---, မှ်မိတဂၤလၢ SAC သုး သုးဟူးဂဲၤဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် (စကခ) နီၣ်ဂံၢ် (၈) ဒီးခိၣ်ချ့သုးရ့ၣ် (ခမရ) နီၣ်ဂံၢ် (၄၀၇)တဖၣ် မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူၣ်ကွံၤအဖိခွါ (၂၄ နံၣ်)တဂၤအံၤဖဲ လါခိၣ်စဲဘၣ် ၂၀၂၂ နံၣ် လၢရီၤဘၣ်ကျိးပူၤဖဲ ခွဲၣ်လိကီၢ် ဆၣ်, မှ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤတဝါတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီး တၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်

ခီဖျါလၢ တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီကဲထီၣ်သးအဃိ သဝီဖိအိၣ်လၢ ပုၤတဝါပူၤတဖၣ်န့ၣ် တအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်, ဘၣ်ဃ့ၢ် မ့ၢ်ဟးဖျိး, ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မိၣ်ဒီး တၢ်တြီၢ်မၤတံၢ်တၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤ ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူအတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဃ့ၢ်ထီၣ်ကွံၤလၢဒုသဝီပူၤ ဒ်သိးကကွၢ် ဆၢၣ်မဲၣ် လဲၤခီဖျါကွံၤတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢအနီၢ်က စၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်မူလၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤ တုၤဒၣ်လဲၣ် မှ်အိၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအဟံၣ်ဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်ပျံၤဒီးတၢ်ဒီး ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ က ဟဲကဲထီၣ်သးအါထီၣ်ဘၣ်ဖုးန့ၣ်လီၤ.

- သဝီဖိပိၣ်ခွါသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်လၢတၢ်မၤလီၤမၤန့ၢ် ဆူၣ်ပုၤကညီ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤဒိၣ်မးအဃိ ပုၤတဝါ သ့ၣ်တဖၣ် စးထီၣ်ဟ့ၣ်ပလီၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကဘၣ်ပၣ် ဘၣ်ပၣ်ဘၢအသးဒ်လဲၣ်ဒီး ဒ်သိးတၢ်မၤပယွဲကွီၢ်မ့ၢ်တ ခါအံၤသ့တဘၣ်အဝဲသ့ၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီဖိတနီၤ ဆိကမိဉ်ဝဲလၢ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢပိၣ်မုၢ် ဂီၢ်စုၤတစဲးအဃိဒီး မၤပိၣ်မုၢ်နီၢ်ဒိၣ်ဒီး ဖိသ့ၣ်တဖၣ် က လဲၤပုၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤဒဲးန့ၢ်အဆၢကတီၢ် တၢ်လီၤဘၣ် ယိၣ်အဂၤလၢကဟဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ် လီၤ.
- သဝီဖိတဖၣ် တဃုထံၣ်န့ၢ်က့ၤ တၢ်မှ်တၢ်တီဒီးတၢ်တီ တၢ်တြီၢ်လၢ ပုၤလၢအအဲၣ်ဝဲလၢအလီၤမၤတဖၣ်အံၤအဂီၢ် ဘၣ်အမဲၣ်ညါ ဆၢတံၢ်ဒီးဃုထၢကျဲလၢကအိၣ်ဘျၢ မှ် လၢအဝဲသ့ၣ်ပျံၤသုးဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ် ကမၤကၣ်ဘၣ်ဖုး အဝဲသ့ၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျၢအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၤဖဲ လါနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၇ သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်, ဖဲ ခရ---သဝီ, ပလီၤဟီၣ်ကဝီၤ, လၢမှ်လၢကီၢ်ဆၣ်, ဘျးဒဝဲ ကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျၢအံၤပၣ်ဖျါထီၣ် ပိၣ်ခွါသးစၢ် စီၤဘယ--- လၢအဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၤလၢပယီၤသုးန့ၣ်လီၤ. (တၢ် ဂီၤ- သဝီဖိ / KHRG)

စံၣ်ညီၣ်ပီတုကျဲသန့ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကျိၤကျဲတဖၣ်

သဝီဖိလၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးသ့ၣ်တဖၣ် ညီန့ၢ်လဲၤဃုတၢ်တီတၢ်တြီၢ်လၢ လုၢ်လၢထူသန့စံၣ်ညီၣ်ပီတုကျဲကျဲဒ်အမှ် ဒုသဝီပတီၢ် မ့တမှ် ကညီဒိကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ (KNU) စံၣ်ညီၣ်ပီတုကျဲအဖိလၢကီၢ်ဘျီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

- KNU စံၣ်ညီၣ်ပီတုကျဲသန့ဝဲအံၤ လိာ်ဘၢလိာ်ကီၢ် ကညီဒိကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျးသုးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA) ဒီး ကညီဒိကလုာ်ဂၤသး

ကရၢ (KNDO) သုးဖဲသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်ဆၣ် လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ် SAC သုးဖဲသ့ၣ်တဖၣ်တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ထံၣ်ကီၢ်သဲးတၢ်န့ၢ်န့ၢ်ကမိၤလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤတအိၣ်ဘၣ်အပိၤ လီၢ်ကဝီၤသုးဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢသုးဖိၣ်အါဂၤလၢအမၤပယုၤဂ့ၢ်ဝိၣ်ခွဲးယၢ် လၢတၢ်တဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ကီၢ်ပယီၤကမ့ၢ်ကွီၢ်ဘျီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢကစံၣ်ညီၣ်ကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်သုးဖိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤသုးမ့ၢ်ဒိၣ်ကွီၢ်ဘျီၣ်အပူၤ ပီၢ်ရီၣ်န့ၢ်လီၤပၣ်ဃုာ်ပၣ်ဂီၢ်တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖဲသ့ၣ်တဖၣ်မၤညီၣ်န့ၢ်အသိး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်သးန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤဝဲဆူၣ်သဝီပတီၢ်ခိၣ်န့ၢ်ပုၤန့ၢ်န့ၢ်ကမိၤဒ်အမ့ၢ် သဝီသးပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဖဲသဝီဖဲသ့ၣ်တဖၣ် ဟးလူၤဃုက့ၤပုၤလၢအလီၤမၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါ ကျိၤကျဲၤလၢအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လဲၤတဲသကိးတၢ်ဒီးပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ်တဖၣ်, တၢ်ဟံးန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးသဝီဖိလၢဘၣ်တၢ်ဒုးဃာ်အိၣ်တဖၣ်ဒီး အုၣ်ကီၢ်သးလၢ ပုၤကပျါလီၤကွံာ်သဝီဖိလၢဘၣ်တၢ်ဒုးဃာ်အိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဖဲသဝီဖိတဖၣ်လဲၤတဲသကိးတၢ်ဒီး ပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဆၢအတီၢ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲဒိၣ်မး လၢအဝဲသ့ၣ်သးသမူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးကလုာ်ကလုာ်အဖိခိၣ် လီၤဆီဒုၣ်တၢ်ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဒုးဃာ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အိၣ်လၢ ထံၣ်ကီၢ်သဲးဂ့ၢ်ဝိၣ်အပိၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်လဲၤတဲသကိးတၢ်ဒ်အံၤတကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်ကဲထီၣ်သးဘၣ်ဆၣ် ဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တတီၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်လီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်အအိၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ပျံၤသုးဖိၣ်စုကဝဲၤတဖၣ်ကမၤကၣ်ဘၣ်ဖုးအဝဲသ့ၣ် ဒီးတၢ်ဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝိၣ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်ပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တန့ၢ်ဘၣ်အပိၤန့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ တၢ်ကဃုတၢ်တီၤတၢ်တြၢ်လၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ကန့ၢ်အဂီၢ် စံၣ်ညီၣ် ပီတူၤကျိၤကျဲၤသန့ၤလၢအဖိးသဲးစး တအိၣ်နီၣ်တခါဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဖဲသဝီဖိတဖၣ် လူၤဃုအဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအလီၤမၤ မ့တမ့ၢ် ဃုတၢ်တီၤတၢ်တြၢ်လၢအဘူးတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဂီၢ်အဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူၣ်လီၢ်ကဝီၤ KNU ခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်အအိၣ် ဒ်သိးကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကျိၣ်စုတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ မ့တမ့ၢ် စုအိၣ်လိးလၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အဂီၢ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤစၢၤအဂၤလၢ သဝီဖိတဖၣ် ဃုထီၣ်လီၢ်ကဝီၤ KNU ပုၤန့ၢ်န့ၢ်ကမိၤသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်လဲၤဆူၣ်ပုၤလီၤမၤလၢအဟဲက့ၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူ တၢ်ဆါဟံၣ်လၢကျဲဘၣ်ဘၣ်ဘၢအပူၤ, တၢ်ဃုထီၣ်တၢ်ဟံၣ်ကတီၢ်ဆီတၢ်ထီၣ်ဒုး SAC သုး ဖဲသဝီဖိတဖၣ်လဲၤတဲသကိးတၢ်ဒီး SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကပျါလီၤကွံာ်သဝီဖိလၢအဖိၣ်ဒုးဃာ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ်, တၢ်ဃုထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအရ့ၤဒိၣ်တဖၣ် ဖဲသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဖျါဒီး ခီဖျါတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်ကွီၢ်မ့ၢ်ကဲထီၣ်သးလၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤအပိၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဃုထီၣ် ဂ့ၢ်ဂီၢ်အူကသံၣ်ကသီတၢ်မၤစၢၤ ဖဲပုၤလၢဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဃာ်အိၣ်တဖၣ် ဃုာ်ပူၤဖျဲးအသးလၢတၢ်ဒုးဃာ်ပူၤဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

လီၢ်ကဝီၤကမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိဒီး လီၢ်ကဝီၤပုၤတဝါတၢ်ကရၢကရိ (CSO/CBOs) လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤတဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤဆီ လၢပုၤလၢဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အိၣ်ဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢ KHRG မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်မၤစၢၤကျိၤကျဲၤမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်သန့ၤက့ၤ KHRG သ့ၣ်ညါထွဲဝဲလၢ တၢ်ကရၢကရိအဂုၤအဂၤလၢ အဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤလီၤဆီဆီလၢကမ့ၢ်လၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ် ပုၤကညီၣ်အဟံၣ်ဖိဃီသ့ၣ်တဖၣ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤအိၣ်ဝဲတဘျုးဖုန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၤတၢ်သ့ၣ်လၢကျဲအကလုာ်လုာ်လၢအမ့ၢ် တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ဘၣ်ဃးပုၤလီၤမၤတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤဒီး ဃုန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်လၢဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဆူၣ်ခိၣ်ဝိဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဖျါတၢ်ဃီထံကျိၤကျဲၤသန့ၤ, ကျိၣ်စုဒီးနီၢ်သးတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဒီး တၢ်လဲၤတဲသကိးတၢ်လိလီၤဒီး ပုၤမၤကမၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်ဆူၣ်လီၢ်ကဝီၤခိၣ်ခိၣ်ဒူသဝီဟီၣ်ကဝီၤလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤ စ့ၤဝဲဒိၣ်မးဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤန့ၣ်လီၤမၤစၢၤပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢဟီၣ်ကဝီၤအဂၤ လၢကီၢ်ပယီၤပူၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤပယုၤကွီၢ်မ့ၢ်ဝဲအံၤ ကဲထီၣ်သးလၢကီၢ်ပယီၤဒီးဘ့ၣ်အပူၤ ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်သးအါအဂီၢ်ဂီၢ်တခါဒီး အကျိၤအကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲးန့ၣ်လီၤ.

အဆာဒိဉ် (၄) သဝီဖိတၢ်သ့တၢ်ဘဉ်အတၢ်မၤနီဆၢတၢ်မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူဉ်ပုၤကညီအကျိၤအကျဲတဖၣ်

တၢ်ဃ့ၢ်အိဉ်ကမ့ၢ်ဆူတၢ်လီၤအဂၤ မ့ၢ်တၢ်မၤနီဆၢအကျိၤအကျဲတဘိ

ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီဉ်ကလံၤထံးအပူၤ လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် လၢတၢ်ပဒုဉ်ဟးဆဲးသ့းဖိဉ်စုကဝဲၤအတၢ်မၤပယွဲပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ် ဒီး တၢ်မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူဉ်ပုၤကညီတဖၣ်အဂီၢ် အါဒဉ်တက့ၢ်အဝဲသ့ဉ် ဃ့ၢ်အိဉ်ကဒုလၢတၢ်လီၤအဂၤန့ၢ်လီၤ.

- တဘျီလၢ်လၢ်ဖဲတၢ်မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူဉ်ပုၤကညီမ့ၢ်ကဲထီဉ်သးလၢ လီၤကဝီၤပုၤတဝါသ့ဉ်တဖၣ်ပူၤအဆၢကတီၢ် သဝီဖိလၢဟီဉ်ကဝီၤပူၤသ့ဉ်တဖၣ် ဃ့ၢ်အိဉ်ကဒုလၢတၢ်လီၤအဂၤ ဒ်သိးကဟးဆဲးတၢ်မၤပယွဲလၢ ကဟဲဘဉ်အဝဲသ့ဉ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- ပုၤ (၃၅) ဂၤလၢ KHRG မၤတၢ်ထံဉ်လိာ်သံကွၢ်တဖၣ်အကျိၤ (၁၅) ဂၤဟံၣ်ဖျါထီဉ်တၢ်ဂ့ၢ်ဆူ KHRG အိဉ်ဘဉ်ဃးတၢ်မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူဉ်ပုၤကညီကဲထီဉ်သးလၢပုၤတဝါပူၤဝံၤအလီၢ်ခံ လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ဉ်တဖၣ် ဘဉ်ဃ့ၢ်အိဉ်ကမ့ၢ်ဆူ တၢ်လီၤဂၤန့ၢ်လီၤ. သဝီဖိအဂၤတနီၤန့ၢ် လဲၤဃ့ၢ်ဆူကီၢ်ကီၢ်တဲဉ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်သးကျဲၤထံဉ်လိာ်တဲသကိးတၢ်ဒီး တၢ်လူၤဟီၣ်မၤထွဲ

တၢ်ကဲထီဉ်သးအဒိအတဲာ်တဘျုးခါ ဘဉ်ဃးသဝီဖိသံကွၢ်သံဒီး ပုၤဖိဉ်စုကဝဲၤတဖၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘဉ်ဃး ပုၤလၢအလီၤမၤတဖၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤ ဒီးဂ့ၢ်ကျဲးစးသးကျဲၤတဲသကိးတၢ် ဒ်သိးတၢ်ကပျါလီၤကွံာ်သဝီဖိတဖၣ်အံၤန့ၢ်လီၤ.

- အါဒဉ်တက့ၢ် တၢ်ကျဲးစးသးကျဲၤတဲသကိးတၢ်တဖၣ်အံၤ ပဉ်ဃုာ်ဒီးတၢ်ဟ့ဉ် SAC သးပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ် ကျိဉ်စ့ဒိဉ်ဖးလၢဆိးဒီး ကဲထီဉ်သးသမူတၢ်လီၤဘဉ်ယိဉ်ဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မုၢ်လၢ သဝီဖိသ့ဉ်တဖၣ်အဂီၢ်သ့ဝဲန့ၢ်လီၤ.
- ဒူဖိသဝီဖိတနီၤ ဒ်အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျဲၤအိဉ်ဒီး SAC သးတဖၣ်အသိး အဝဲသ့ဉ်သးကျဲၤတဲသကိးတၢ်ဒီး SAC သးတဖၣ် ဒ်သိးတၢ်ပျါလီၤကွံာ်အဟံဉ်ဖိဃီဖိလၢဘဉ်တၢ်ဖိဉ်ဒုးဃာ်အီၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဃုသ့ဉ်ညါဘဉ် တၢ်ဒုးဃာ်အဟံဉ်ဖိဃီဖိတဖၣ်သ့ဝဲဒီး အဝဲသ့ဉ်ဘဉ်ဟံၣ်ဖျါထီဉ်ဝဲလၢ အတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျဲၤဒီး လီၤကဝီၤသး ဖိဉ်စုကဝဲၤသ့ဉ်တဖၣ်တအိဉ်ဘဉ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျုးအံၤဘဉ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤဖဲ လၢယုၤ ၂၁ သီ, ၂၀၂၃ နံဉ် ဖဲ စအ—သဝီ, နိဉ်ဖိကရူာ်, ကိးတရံးကီၢ်ဆဉ်, ဒူပျဉ်ယာ်ကီၢ်ရဲဉ် အပူၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၢ်ဖျါထီဉ်ဝဲစီအ—လၢအဘဉ် တၢ်မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူဉ်အီၤလၢပယီၤသးအခိဉ်ချ့သးတြၢနီၢ်ဂံၢ်-၄၄ ဒီး နီၢ်ဂံၢ်-၅၅ ဖဲလၢအုဉ်ဉ် ၁၁ သီ, ၂၀၂၃ နံဉ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ပျါကွံာ်အီၤဖဲ အမိာ်တဲသကိးတၢ်ဒီးပုၤဖိဉ်အီၤတဖၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံ, ဒီး ဖဲဟီဉ်ကဝီၤသးခိးကီၢ်ဆၢ (BGF) အသးတဖၣ်အုဉ်န့ၢ်အသးအဂီၢ်လၢ အတၢ်ကမၢ်တအိဉ်ဘဉ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၢ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

သဝီဖိကဒဲကဒဲဟ့ဉ်နီၤလီၤလိာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ

တၢ်ကဲထီဉ်သးခဲလၢ်ဃုာ်ဃုာ်လၢ KHRG မၤနီဉ်မၤဃါန့ၢ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီဉ်ဘဉ်ဃး သဝီဖိတၢ်ဟ့ဉ်နီၤဟ့ဉ်နီၤလီၤလိာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကဒဲကဒဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်ကျိၤကျဲတခါလၢအဝဲသ့ဉ်သ့ဝဲဒ်သိးကနၢ်ပာ်, ခိဉ်ဆၢဒီးဒီသဒါတၢ်မၤပယွဲပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်တဖၣ်အံၤန့ၢ်လီၤ.

- သဝီဖိတဖၣ် သူတၢ်ဟ့ဉ်နီၤဟ့ဉ်နီၤလီၤလိာ်သး တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကဒဲကဒဲဒ်သိးဒီး အဝဲသ့ဉ်သ့တဘဉ်သဂါလိာ်အသးဒီး SAC သးတဖၣ်, ကဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးအသးတချုးလၢ SAC သးတဖၣ် ဟဲတုၤလၢအဝဲသ့ဉ်သဝီပူၤ မ့တမ့ၢ် ကဟးဆဲး SAC တၢ်သမံသမိးအတြၢလၢ တၢ်ဆီလီၤအီၤတစီာ်တလီၢ် လၢကျဲတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.
- သဝီဖိလၢကညီကီၢ်စဲဉ်ပူၤသ့ဉ်တဖၣ် ထီဘိဟံဉ်သ့ဉ်ဟံဉ်သးလၢ သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတမံလၢလိာ်ဒီး သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလီၤ.

ဆီၤလၢတမၤအသးညီၣ်န့ၢ်တဖၣ် လီၤဆီၣ်ဒၣ်တၢ်ဖဲသးတဖၣ်ဟူၤဂဲၤဟးဝုၤဝီၤပၣ်ဃုာ်ဒီး လီၤကဝီၤသဝီၤဖိတဖၣ်အဆၢအက တီၢ်န့ၣ်လီၤ.

- သဝီၤဖိတဖၣ် သူတၢ်ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလီၤလိာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤကဒဲကဒဲထီၣ်တပယုာ်ဃီ ဒီး တၢ်အံၤမ့ၢ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံး ပုၤတဝါ အတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်ကယၢ်လိာ်သး အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်ကျိၤကျဲတခါန့ၣ်လီၤ.

ဒုသဝီၤတၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤလိာ်သး

တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၤခံပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လိာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤစၢၤ ခိဖျိအဘူးအတၢ်လီၤမၤ ဝဲသတူၢ်ကလၢအဃိန့ၣ်လီၤ. သဝီၤဖိတဖၣ်မၤစၢၤလိာ်အသးတဂၤဒီးတဂၤ ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်ကျိၤမ့ၢ်ခိၣ်လိာ် ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

- လီၤကဝီၤကမျၢၢ်တၢ်ကရၢကရိဒီး လီၤကဝီၤပုၤတဝါတၢ်ကရၢကရိ (CBO/CSOs) သ့ၣ်တဖၣ် တဘျီတခါ ဟဲဟ့ၣ်လီၤတၢ် တီၤစၢၤမၤစၢၤဆူ ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤပယုာ်တဖၣ်အဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ် လီၤကဝီၤသဝီၤဖိတဖၣ်န့ၣ် အါဒၣ်တက့ၢ် မ့ၢ်ပုၤတဖၣ် လၢ ဟ့ၣ်ဂီၢ်အူတၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤအကလုာ်ကလုာ်လၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်အဘူးအတၢ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.
- တၢ်မၤစၢၤလၢဒုဖိသဝီၤဖိဟ့ၣ်မၤစၢၤပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်(၄)ကလုာ် ဒီးတၢ်မၤစၢၤအက့ၢ်အဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လီၤဆီ လိာ်အသး ဒ်အမ့ၢ် တၢ်လုၤဃုာ်ပုၤလၢအလီၤမၤတဖၣ်, တၢ်ဟ့ၣ်နီၤသးတၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤ, တၢ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤ ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိ မ့တမ့ၢ် တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

“လၢသဝီၤပုၤန့ၣ် ပုၤတဲအီၤလၢ [နီၢ်အၤ---] ‘ပကဃုာ်န့ၣ်’ အဝဲသ့ၣ်ကတိၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလၢ ‘ပကဂုာ်ကျဲးစၢၤဆဲး ကျိးဆဲးကျၢၤစၢၤန့ၣ်’ အဝဲသ့ၣ်လဲၤဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါ လဲၤအိၣ်စၢၤအီၤ ဒီးတဲအီၤလၢ ‘တဘၣ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်တဂ့ၤ ပကဃုာ်န့ၣ်. ပမ့ၢ်နီၤဟူၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ကိပုၤ [ဃီၣ်ပုၤန့ၣ်] ပကလဲၤပိာ်စီၤန့ၣ်က့ၤအီၤဒ်သိးသိး.’ အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤအီၤသ့ၣ်ထဲ ဟ့ၣ်ဂံၢ် ဟ့ၣ်ဘါအီၤ, လဲၤအိၣ်သကိးအီၤလၢအဟံၣ်, တဲအီၤလၢကပာ်သးမ့ၢ်မ့ၢ် ဒီးတဲလီၤနီၤလီၤအသကိးတၢ်ဒီးအီၤ ဒ်အံၤလီၤ.”
စိးဘဘ---, ခထ--- သဝီ, တက့ၢ်ခံကရူၢ်, နိၣ်တကီၢ်ဆၣ်, ဒုပုၤယၢ်ကီၢ်ရ့ၣ်

အဆၢဒိၣ် (၅) ဒုဖိသဝီၤဖိတၢ်ထံၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်ဟ့ၣ်ဖး

- သဝီၤဖိဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဃး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်အံၤကဲထီၣ်ဒီးသးအဖၢမ့ၢ် ခိဖျိလၢထံလီၤကီၢ်ပုၤတၢ်ဒုးတၢ် ယၢၤကဲထီၣ်ဒီးသး ဆူညါကွၢ်ကွၢ်အဃိန့ၣ်လီၤ.
- သဝီၤဖိဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လီၤလီၤဆီဆီဘၣ်ဃး အဝဲသ့ၣ်လိာ်ဘၣ် တၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ်စံၣ်ညီၣ်ပိတုၤကျဲသန့ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်က့ၤ သဲစးတၢ်ဒိၣ်စိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၢ်ပၢၢ်ဝဲလၢ သဲစးတၢ်ဒိၣ်စိလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပုၤမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်ဒီး တၢ်မၤပယုာ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယၢ်ဂ့ၢ်ဝီၤအဂၤတဖၣ် ကကဲထီၣ်သးဒီးဆူညါကွၢ်ကွၢ် ဒီးပုၤမၤ ကမၢ်တၢ်တဖၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အီၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီၤဖိတဖၣ်လိာ်ဘၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်နီၢ်နီၢ်ဘၣ်ဆၣ် ဖဲလၢတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ကဲထီၣ်သးဒီးအခါ အဝဲသ့ၣ်ဃုထီၣ်သုးဖီၣ်စု ကဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကပာ်သဝီၤဖိဒ်ကမျၢၢ်အသိး ဒီး တဘၣ်ပာ်ပနီၣ်အီၤဒ်သုးအသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီၤဖိတဖၣ်ဘၣ်သးလၢ KNU ပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမီၤဒီး လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဃုသ့ၣ်ညါစၢၤ သဝီၤဖိလၢအလီၤမၤတဖၣ် အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ မ့တမ့ၢ် ဃုတၢ်တီၤတၢ်တြီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီၤဖိတဖၣ်မ့ၢ်လၢဝဲလၢ ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဘၣ် အနီၢ်ကစၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ဂ့ၢ်ဝီၤတခါအံၤဒီး လီၤကဝီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- သဝီၤဖိတဖၣ်န့ၣ်အဲၣ်ဒီးဝဲလၢ တၢ်ကဟံးထီၣ်ဖိထီၣ်မူဒါ ဒီး တၢ်တီၤတၢ်တြီၤလၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်ကီၢ် မ့ၢ်ဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢ KHRG မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်အါဂၤ ပာ်ဖျိထီၣ်ဝဲလၢ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ အဘၣ်ဃးဒီးကီၢ်မ့ၢ်တဖၣ် မ့တဟံးထီၣ်ဂ့ၢ်ဝီၤတုၤလီၤတီၤလီၤဒီး မ့တလိာ်ဘၢလိာ်ကီၢ်ပုၤမၤကမၢ်တၢ်တဖၣ်သၢပုၤန့ၣ် တၢ်မၤပယုာ်တဖၣ်အံၤကမၤဒဲးအသးဆူညါကွၢ်ကွၢ်ဒီး ကမျၢၢ်ဖိလၢအတၢ်ကမၢ်တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကတူၢ်ဘၣ်တၢ်ထီ ဘိန့ၣ်လီၤ.

“ယဘာ်သးလၢ ဘီမုာ်စၢဖျိာ်ကရၢ (UN) ကဟံးထီၣ်ဂွံဝိလိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်ပယီၤ (SAC) သး မ့တမ့ၢ် သးဖျိာ်စုကဝဲၤ ကရူာ် ကရၢ လၢအမၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ဒါသဝီဖိတဖၣ်အံၤ. တၢ်ဟံးမ့ၢ်ဒါတဖၣ် ကြၢးပာ်ဃုာ်ဒီး တၢ်အာ်လီၤအိၣ်လီၤလၢ ကလူၤပိာ် မၤထွဲ က့ၢ်န့ၢ်ဖၢမီ (Geneva Call) တၢ်အာ်လီၤအိၣ်လီၤလံာ်ဃံးဃာ် ဒီးသးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအအိၣ်ကွဲးလီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်. တၢ်ကဲထီၣ်သးအိၣ်ပာ်အါခါလံာ်ဘၢဃး ပယီၤသးဖိသ့ၣ်တဖၣ် မၤကမၢ် ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်ဂွံဝိ မ့တမ့ၢ် ကွီၢ်မ့ၢ်တဖၣ်ဘၢဆၢ တၢ်ဟံးဂွံဝိလိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢ အမၤကမၢ်တၢ်အံၤအဃိ ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အိၣ်ကွဲးပာ်လီၤသးအသိး တအိၣ်ဘၢ. ဒီဖျိလၢတၢ်သ့ဟံးထီၣ်မ့ၢ်ဒါတအိၣ်ဘၢအဃိ သးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲ တၢ်လၢအမၤကမၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တမ့ၢ်အတၢ်ကမၢ်ဘၢ မ့ၢ်လၢတၢ်စံာ်ညီၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ အမၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ဒါသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တအိၣ်ဘၢအဃိ. လၢ တၢ်န့ၢ်အဃိ UN သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၢဆိၣ်သနး ပယီၤဒီးသးဖျိာ်စုကဝဲၤကရူာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကဟံးထီၣ်က့ၢ်မ့ၢ်ဒါ ဘၢဃး ကွီၢ်မ့ၢ်လၢအမၤကမၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်.”

သဝီဖိ စီၤအအ--- လၢ အလ---သဝီ, တခးကျိကရူာ်, နိၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢ, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်

တၢ်ကတိၤကျါတံာ်

- သးဖျိာ်စုကဝဲၤအဂုၤအဂၤ လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ လၢအတဘၢထွဲဒီးပယီၤသးမိၤစီၤရိၤဘၢသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး မၤလီၤမၤဆူၣ်ဝဲဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၢဆၢသန့က့ ပယီၤသးမိၤစီၤရိၤအံၤမ့ၢ်ဝဲပုၤအခိၣ်သ့ၣ်တဖုလၢ အမၤကမၢ်ဝဲတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်အကွီၢ်မ့ၢ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ပယီၤသးမိၤစီၤရိၤအံၤ မၤကမၢ်ဝဲတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်အကွီၢ်မ့ၢ် လၢတၢ်လီၢ်အါပူၤအါတီၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး ကျိၤကျဲၤ လီၤတံာ်လီၤဆဲးလၢတၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်အဂီၢ်အဃိ တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ် ထီၣ်ဒါပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၣ်ဆၢဒီး တၢ်ကြၢးလိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်အံၤ မၤဘၢဒိဝဲဒုဖိသဝီဖိတဖၣ်အတၢ်အိၣ်မ့ၢ် ဒီးပုၤတဝၢဒိတဖုညါ ဒိၣ်ဒိၣ်ကလံာ်န့ၣ်လီၤ. ထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်လၢတၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်အီၤတဖၣ် ဘၢလဲၤခိၣ်ဖျိတူၢ်ဘၢဝဲတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး, သးတၢ်ဆိကမိၣ်တဘၢလီၢ်ဘၢစး, တၢ်မၤဆါပယွဲ, ဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အဟံာ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ဘၢကွၢ်ဆၢမဲာ်ဘၢဝဲသးအတၢ်တူၢ်ဘၢသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဖးယံာ်အပူၤ ဒီးလီၤကံဒ်အဝဲသ့ၣ်ဘၢအိၣ်လၢတၢ်ခဲးကျါ ဒီဖျိပုၤလၢအအိၣ်ဝဲလၢအလီၤမၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲဖဲလဲၣ် ဒီးအတၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဘၢဝဲနီတမံၤဘၢအဃိန့ၣ်လီၤ. ဟံာ်ဖိဃီဖိတဖၣ် ဘၢကွၢ်ဆၢမဲာ်ဘၢစ့ၢ်ကီးဒီး ကျိၣ်စ့အတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲးန့ၣ်လီၤ.
- ဒ်သိးဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤခိၣ်ဖျိဝဲတၢ်တူၢ်ဘၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကန့ၢ်အဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်မၤစၢၤလိာ်အသးကဒဲကဒဲ လၢအပုၤတဝၢပူၤ ဒီဖျိအဝဲသ့ၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအကျါအကျဲလၢ အဂုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်တသ့ဘၢအဃိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အဃိ အလီၢ်အိၣ်ဝဲသပုၤကတၢ်လၢထံဂုၤကီၢ်ဂၤအပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ်, ထံဂုၤကီၢ်ဂၤကရၢသဘျုတဖၣ်ဒီး ခိၣ်န့ၢ်ပုၤဘၢမ့ၢ်ဘၢဒါဘၢထွဲလၢအဂၤတဖၣ် ကဟံးထီၣ်ဖိထီၣ်ဝဲ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအကြၢးအဘၢတဖၣ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်သုတလဲၤကပာ်ကွံာ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအံၤ လၢအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤတဝၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲကွီၢ်မ့ၢ်လၢအအါကတၢ်အကျါတခါ လၢအကဲထီၣ်အသးလၢကီၢ်ပယီၤအပူၤ ဒီးကွီၢ်မ့ၢ်အဝဲအံၤန့ၣ် မၤဘၢဒိဝဲပုၤလၢအတူၢ်ဘၢတၢ်တဖၣ်, ပုၤတူၢ်ဘၢတၢ်အဟံာ်ဖိဃီဖိတဖၣ်, ဒီးပုၤတဝၢဒိတဖုညါန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၢအပုၤတဝၢတဖၣ် အိၣ်ဒ်ဃိကဒိ ဒီးတဟံးထီၣ်ဖိထီၣ်ဝဲ ပုၤလၢအမၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်တဖၣ် အရံၤနီတမံၤဘၢအဃိ ထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤတဖၣ် ဘၢကွၢ်ဆၢမဲာ်ဘၢဝဲတၢ်အါမးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်လၢအသီကတၢ်အကျါတခါ လၢတၢ်မၤအီၤဖဲကီၢ်ပယီၤအပူၤ, ဒီးဘၢဒိဘၢထံးဝဲပုၤတူၢ်ဘၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်နးနးကျဲးကျဲး, ဃုာ်ဒီးအဟံာ်ဖိဃီဖိ,ဒီးပုၤတဝၢဒိတဖုညါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ဟံးထီၣ်ဂွံဝိလၢပုၤမၤကမၢ်တၢ်တအိၣ်ဘၢအဃိ ကမ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤတဖၣ်ဆဲးတူၢ်ဘၢတၢ်မၤအါမၤသီသကုၤဆဲးဒးအဖၢမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၢပုၤတဝၢသ့ၣ်တဖၣ်တဟူးဂဲၤဝဲ တုၤလီၤတီၤလီၤစ့ၢ်ကီးဘၢန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အိၤဖဲ ကဟ--- ဟီၣ်ကဝီၤ, လူၢ်ပျီၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲလၢနီၣ်ဝုဘၣ် ၆ သီ, ၂၀၂၂ နံၣ်, ဒီးတၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၣ်ဝဲ ဟီၣ်ကဝီၤပုၤဂဲၤလိၣ်လၢ ပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဒုးယၢ်ကီၢ်တဂၤလၢအမ့ၢ်စီၤယ--- န့ၣ် သးဝံၣ်ဝဲတၢ်အဲၣ်အတၢ်သးဝံၣ်တယုၢ် တချးဖဲအလဲၤထီၣ်ဝဲပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဒုးယၢ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တၢ်ပီၣ်သကိးတခါဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤယ--- ဘၣ်တၢ်မၤလီၤမၢ်န့ၢ်ဆူၣ်ကွံၣ်အီၤလၢ SAC သး ဖဲလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ ၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- လီၢ်ကဝီၤသဝီဖဲ)

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်ဆူ ခိၣ်န့ၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အဂီၢ်

ထံၣ်ဂ့ၢ်ဂၤပဒိၣ်ပပုၤဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါခိၣ်န့ၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်အဂီၢ်

- ပၣ်ပနီၣ်လၢ ပယီၤသးမိၤစိရံၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲပုၤအခိၣ်သ့ၣ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဒုးယၢ် ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်အတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးမၤလီၤတၢ်ဒိသိးတၢ်သုတဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢအဖိးသဲစးနီတမၤတဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- သ့ၣ်ညါပၣ်ပနီၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်ကျိၤကျဲၤလၢတၢ်သ့အိၣ်ဒိသိး တၢ်ကမၤန့ၢ်ဝဲတၢ်တီၤတၢ်တြုၤလၢကီၢ်မ့ၢ်ဝဲအံၤအဂီၢ်န့ၣ်တအိၣ်ဒီးဝဲဘၣ်. ကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ် ဒိသိးတၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်မၤကျိၤကျဲၤသန့အသီတဖၣ်လၢ တၢ်ကဃိထံၣ်သ့ၣ်ညါဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီအကီၢ်မ့ၢ်ဝဲအံၤ ဒိဖျါတီၣ်ဖျါထီၣ်သဲစးတၢ်ဘျါအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအသီဆူ ထံၣ်လီၢ်ကီၢ်ပုၤကီၢ်ဘျီၣ်တဖၣ် (ဒိဖျါတၢ်သ့ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ်စံၣ်ညါပီတုၤသန့) ဒီး ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါကီၢ်ဘျီၣ်တဖၣ် ကလိၣ်ဘၢလိၣ်ကီၢ်ဝဲ ပယီၤသးမိၤစိရံၤအပုၤတဖၣ်လၢအမၤကမၢ် ကီၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ဒါပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၢ်ဆၢဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီ ကသ့ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဆီၣ်သန့အါထီၣ် ပယီၤသးမိၤစိရံၤအခိၣ်အနၢ်လၢအမၤကမၢ်ကီၢ်မ့ၢ်ဝဲအံၤ ဒီးကီၢ်မ့ၢ်အဂုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဒိကန့ၣ်ဒီး ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၢ်ကဝီၤကမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်အတၢ်ဂဲၤလိၣ်လၢ တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးဘၣ်ဃးဒီး တၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်ပုၤကညီတဖၣ်, ကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အခွဲးအယၢ်အဂီၢ်ဒီး ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤစ့ၢ်ကီးပုၤလၢအထံၣ်ထွဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢတၢ်ဟ့ၣ်အီၤတဖၣ်ကြၢးပၣ်ဃုၣ်ဝဲတၢ်ဆီတလဲန့ၢ် အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်, တၢ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်သးဂ့ၢ်ဝီၣ်ညါဒီး ပုၤတဝၢအတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ, သဲစးအတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ, ဒီးကျိၣ်စ့အတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ဒိသိးပုၤလၢအဒိသဒါပုၤဂ့ၢ်ဝီၣ်ဒုးယၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်မၤထီၣ်ဒါအကလုာ်ကလုာ်အဂီၢ် ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢ ထံၣ်ဂ့ၢ်ကီၢ်သဲး, ထံၣ်ကီၢ်တၢ်ရဲလိၣ်မုၢ်လိၣ်, ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဘၣ်ဃးစးဖိကဟ့ၣ်ကျိၤကျဲၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ် ဒိသိးအဝဲသ့ၣ်ဆဲးမၤအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤကသ့ဝဲအဂီၢ် ဒီးကတိၤန့ၢ်ခဲးတၢ်ဒိသိးတၢ်ကပျီၣ်လီၤကွံၣ်ပုၤလၢတၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်အီၤတဖၣ် ဒီးပုၤလၢတၢ်မၤလီၤမၢ်ဆူၣ်အီၤတဖၣ်လၢအဆီအချ့န့ၣ်တက့ၢ်.

ထံဂုၤကီၢ်ဂၤကရၢသဘျၤလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်

- ဃီထံသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးကီၢ်မ့ၣ်ဝဲအံၤအန့ၤဆၢၣ် လၢကလုာ်ဒုၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဆိးတၢ်အလီၢ် ဒီးတၢ်လီၢ်လၢခိၣ်ကစၢ်ကျါသ့ၣ်တဖၣ်, အၢၣ်လီၢ်တူၢ်လိာ်လၢဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ပာ်အိၣ်ဒိထံဂုၤကီၢ်သဲးအတၢ်ဒုးထီၣ်ဒါပနီၣ်, ဒီးမၤအါထီၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကလဲၤတုၤလၢတၢ်လီၢ်လၢကီၢ်ပယီၤပူၤ ကိးတီၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ပာ်ဖျိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤကမျၢၢ်တၢ်ကရၢကရိဒီး လီၢ်ကဝီၤပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိ (CSO/CBOs) တဖၣ် ဒ်သိးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤတုၤလၢခိၣ်ကစၢ်ကျါအဂီၢ် ဒီးလီၢ်ဆီၣ်ဒၣ်တၢ် တၢ်ပီၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီး ပုၤလၢအမၤကမၣ်ကီၢ်မ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကပျၢၢ်လီၤကွံာ် ပုၤလၢအဖိၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဘၣ်ဃးသးဂ့ၢ်ဝီပီညါအတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢဒုဖိသဝီဖိလၢအလဲၤခီဖျိဘၣ်ဝဲတၢ်မၤလီၢ်မၤဆူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, အဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်, ဒီးပုၤတဝၢဒိတဖုညါအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်အါထီၣ်ကျိၣ်စ့ဒီး တၢ်သ့တၢ်ဘၣ် ဘၣ်ဃးစဲးဖိကဟံၣ်ကျိၣ်ကျဲၤမၤစၢၤလၢ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးပုၤတဝၢတၢ်ကရၢကရိ လၢအမၤတၢ်လၢ ပုၤဃ့ၢ်မ့ၣ်ဟးဖျိဒဲးကဝီၤလၢအအိၣ်လၢယိၤကီၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤအကီၢ်ဆၢသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ခီဖျိလၢတၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ညီၣ်န့ၢ်မ့ၣ်ဝဲတၢ်လီၢ်လၢပုၤလၢအဃ့ၢ်ပူၤဖျဲးတၢ်မၤလီၢ်မၤဆူၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟဲဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျဲၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢပုၤဒိသဒါပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ကညီဒိကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ (KNU)

- လူၤပိာ်မၤထွဲဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျၢၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ် ဒီးပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ်အသဲးစးတၢ်ဘျဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအပာ်ဃုာ်ဝဲဒီးတၢ်ရူၤလိာ်သးဒီးပုၤလၢအမ့ၢ်တၢ်မဲာ်ချံသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်တြီၤဃာ်ဝဲတၢ်မၤသံမၤဝီလၢအတဖိးသဲးစးတၢ်ဘျဲၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒ်သိးပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲကီၢ်လၢအတီအတြၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
- မၤသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ် ကညီဒိကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသုးမ့ၢ်ခိၣ် (KNLA) အသုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးပုၤတဂၤစုာ်စုာ်လၢအအိၣ်လၢ KNU တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအဖိလၢသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်သဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ပာ်ဃုာ်ဒီး က့ၢ်န့ၢ်ဖၤအလံာ်ဃံးဃာ် (Geneva Convention), ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးကပာ်ကဲ ဒီးလူၤပိာ်ထွဲဝဲသဲးစးတၢ်ဘျဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ပုၤတဂၤဂ့ၢ်တဂၤဂ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢ KNU တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအဖိလၢ မ့ၢ်မၤကမၣ်ဝဲတၢ်မၤလီၢ်မၤဆူၣ်ပုၤကညီအကီၢ်မ့ၣ်န့ၣ်ဟံးထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အရူၤတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဘၣ်ထွဲဒီးသးဂ့ၢ်ဝီပီညါဒီး ကျိၣ်စ့အတၢ်လိာ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်မၤလီၢ်မၤဆူၣ်ပုၤကညီဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဃုစၢၤပုၤလၢအလီၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ဒိကလုာ်စၢဖျိၣ်ပဒိၣ် (NUG)

- ဟ့ၣ်ကမျၢၢ်တၢ်ဒိသဒါအသုး (PDF) သ့ၣ်တဖၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ပာ်ဘၣ်ဃး ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်လိာ်ဘၣ်ဒီး ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အသဲးစးတၢ်ဘျဲၣ် ဒီးမၤလီၢ်တၢ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကလူၤပိာ်မၤထွဲဝဲန့ၣ်တက့ၢ်.
- PDF သုးဖိဒီးပုၤတဂၤစုာ်စုာ်လၢအအိၣ်လၢ NUG ပဒိၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲအဖိလၢသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်မၤကမၣ်ဝဲတၢ်မၤလီၢ်မၤဆူၣ်ပုၤကညီအကီၢ်မ့ၣ်ဒီး ကီၢ်မ့ၣ်အဂုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟံးထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အရူၤတုၤလီၤတီၤလီၤန့ၣ်တက့ၢ်.

ကညီဂြိုဟ်ခွဲးယာ်ကရူာ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကရၢကရိအံၤမၤနီၣ်မၤဃါဒုၣ်သဝီဖိ ဒီးကမျၢၢ်လၢအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးလၢ ခိၣ်ခိၣ်ဒိဒီးဒုသဝီတဖၣ်အပူၤ ဖဲကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးတဖၣ်အတၢ်အိၣ်သး ခီဖျိအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အုၣ်သးလီၤလီၤလၢအပာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အုၣ်အိၣ်ဒဲးအမ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်တၢ်မၤနီၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်ကီၢ်အပနီၣ် အဂုၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကညီဂြိုဟ်ခွဲးယာ်ကရူာ်အံၤဟ့ၣ်ဂဲၤဝဲဒိကရၢသဘျၤတဖုအသိးဒီးတဘျဲးစဲးဒီးထံဂုၤကီၢ်သဲးတၢ်ကရၢကရိဒီးတၢ်ကရၢကရိအဂၤတဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.